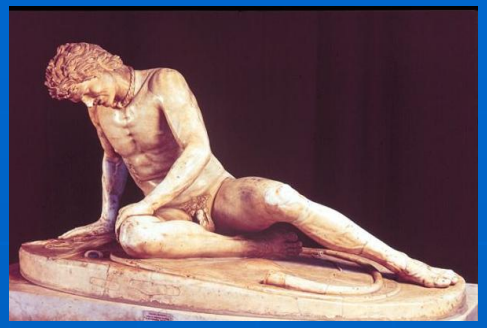

Helénismus
323 – 30 p. n. l.

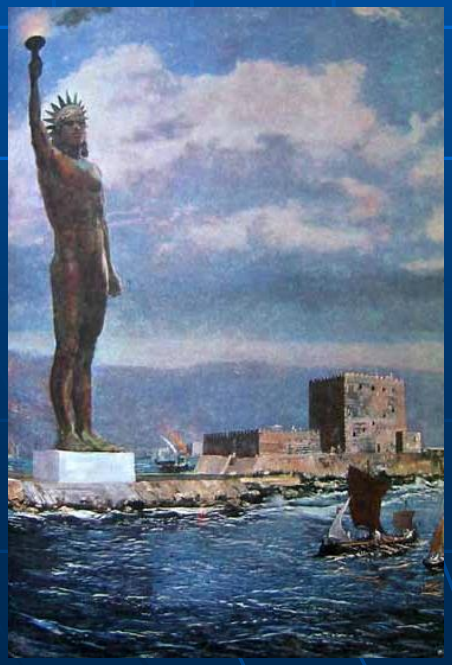

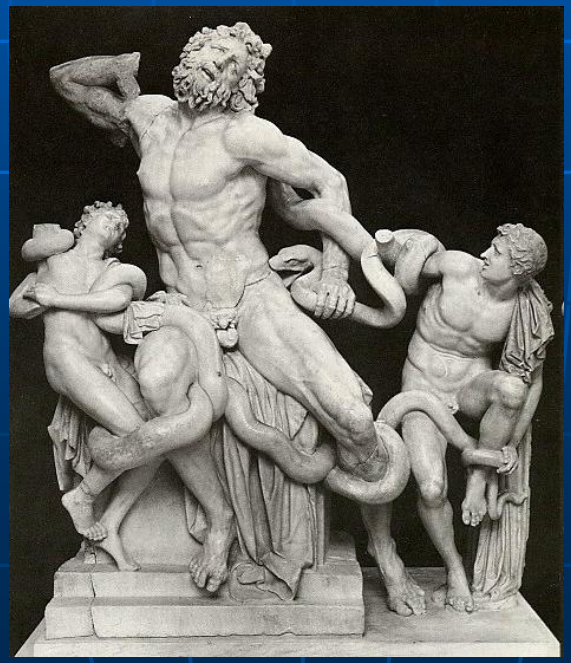

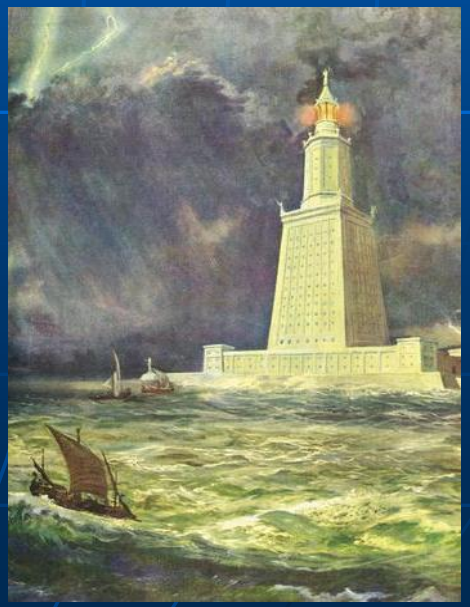

Říše Alexandra Makedonského

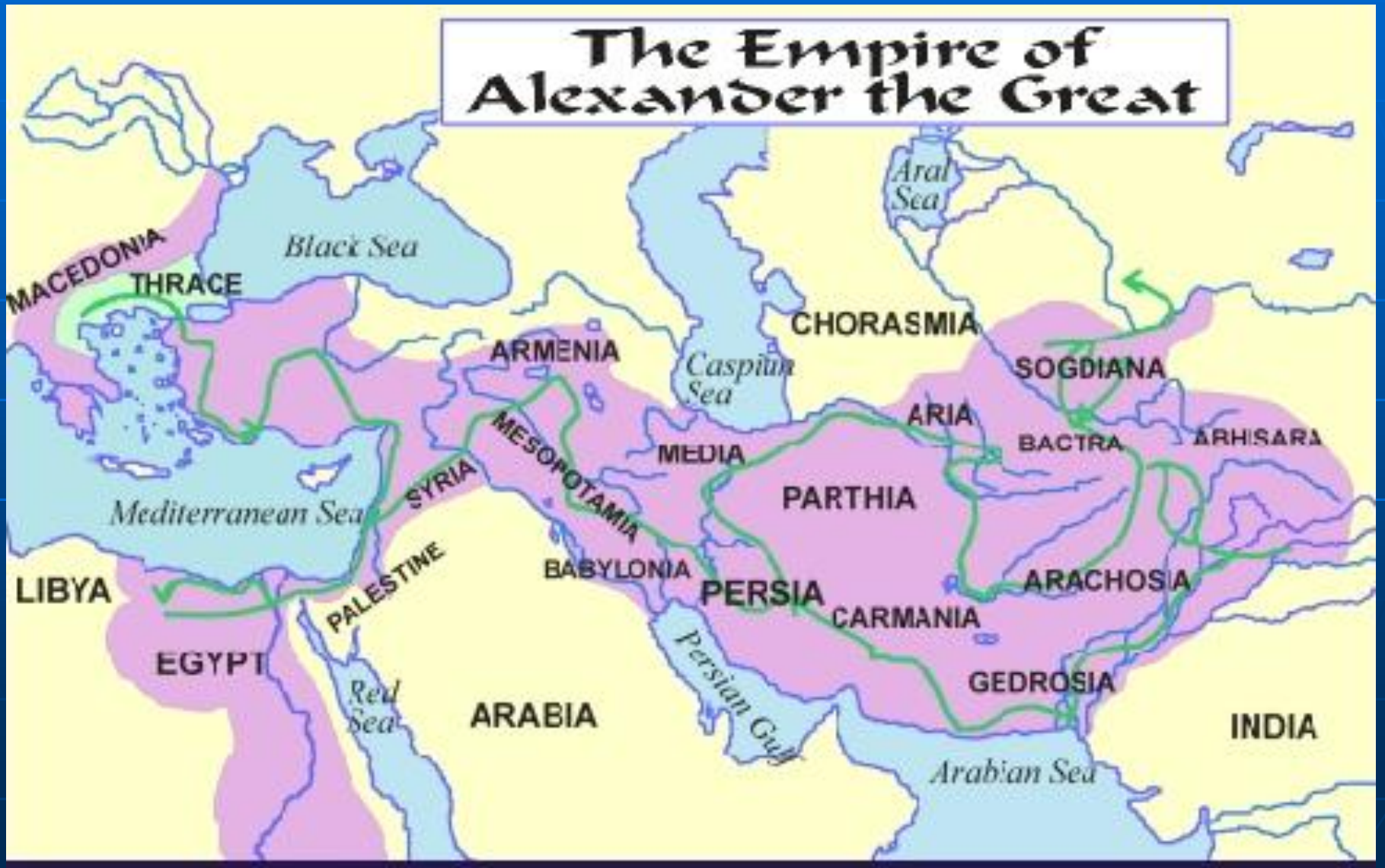

Alexandr Veliký 336 - 323

- porazil perského velekrále Dareia III.
- založil asi 70 měst, většinou Alexandrií
- oženil svých 10.000 vojáků s Peršankami

→ Babylon hlavním městem

→ převzetí perského dvorního ceremoniálu

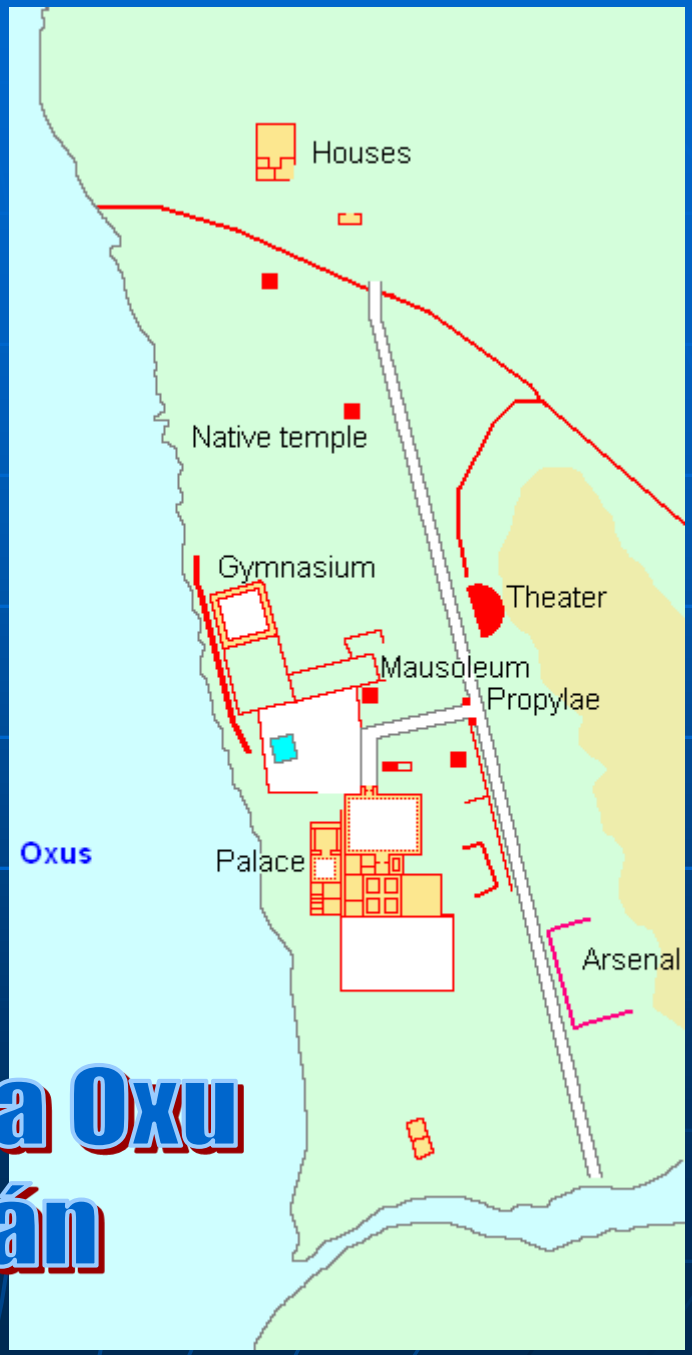

Aleandria na Oxu
Afganistán

Amyntas I

Alexander I the Philhellene
(497-454)

Perdiccas II
(454-413)

Archelaus
(413-399)

Orestes
(399-396)

Amyntas II
(393-392)

Amyntas

Arrhidaeus

Amyntas III
(393-370)

Alexander II
(370-368)

Perdiccas III
(365-360)

Philip II
(360-336)

Alexander III the Great
(336-323)

Filip III.
323 - 317

Alexandr IV. 317 - 310

Vymření Argeovců 310

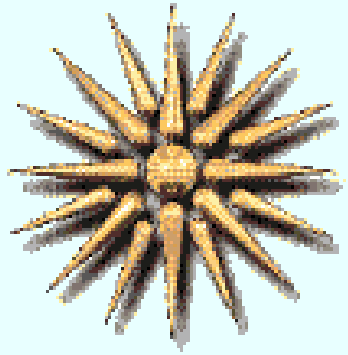

The 'sun of Vergina' (heraldic symbol of the Argeads)

Filip III. Arrhidaios 323 – 317
Alexandr IV. 317 - 310

- Filip III. nelegitimní syn Filipa II. a nevlastní bratr Alexandra Velikého, zavražděn z rozkazu Olympias
- Alexandr IV. pohrobek Alexandra Velikého, zavražděn Kassandrem spolu s matkou Roxanou

Kassandros 305 - 297 králem Makedonie

Antigonos Monophthalmos jinak Kyklop

- 311 – 306 regent Alexandrovy říše
- 306 – 301 král v Asii a Řecku
- zastánce jednoty říše

Antigonova mince s hlavou Herakla a Diem na trůně

Demetrios Poliorketes (Bořitel měst) syn Antigonův 306 král a spoluvladař

Diadochové se po smrti potomků Alexandra Velikého 306 -305 prohlásili za krále

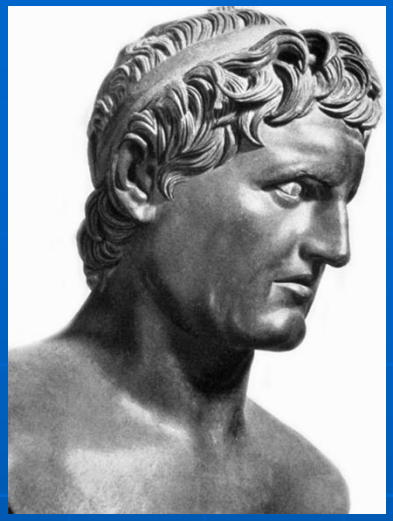

Koalice proti Antigonovi Jednookému – Seleukos, Lysimachos, Ptolemaios

64.000 p., 10.500 j., 400 slonů, 100 válečných vozů

Ptolemaios do boje nedorazil

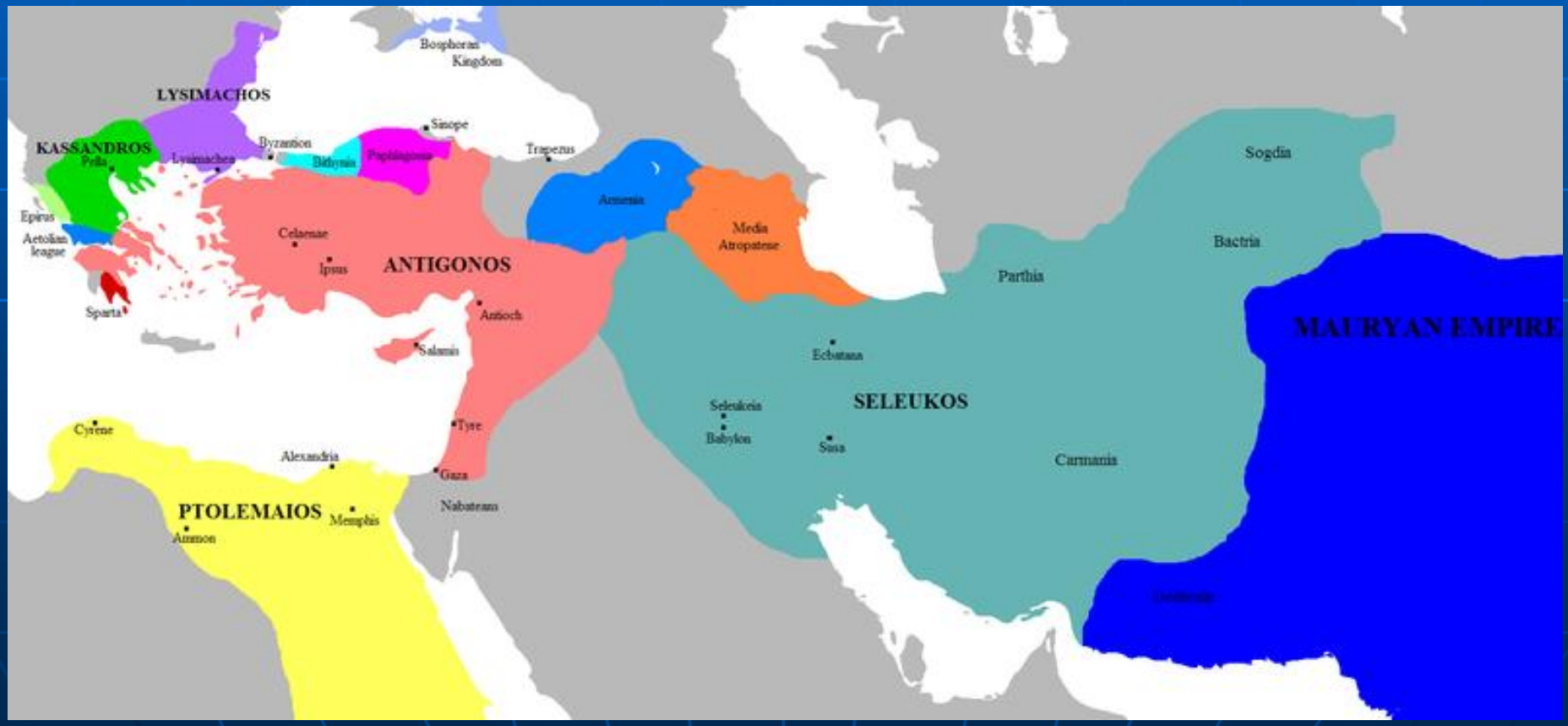

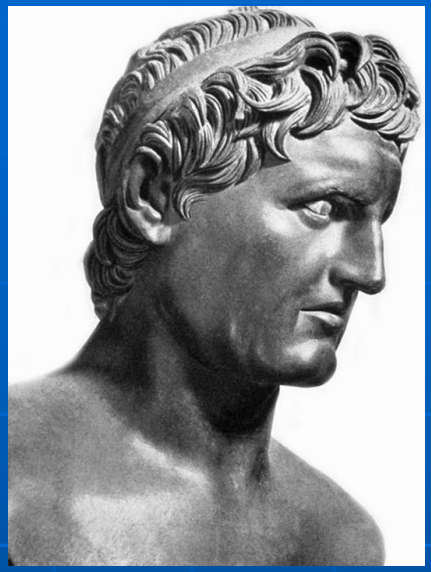

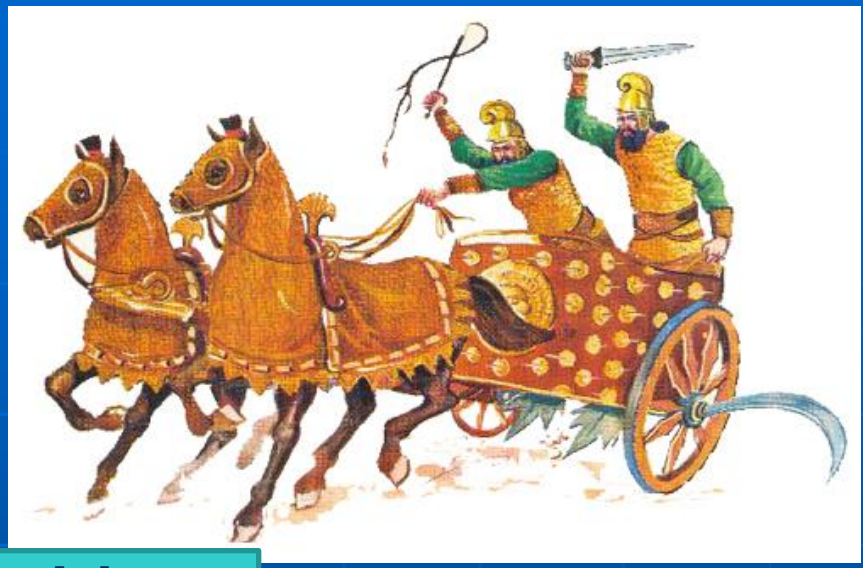

Seleukovo vojsko

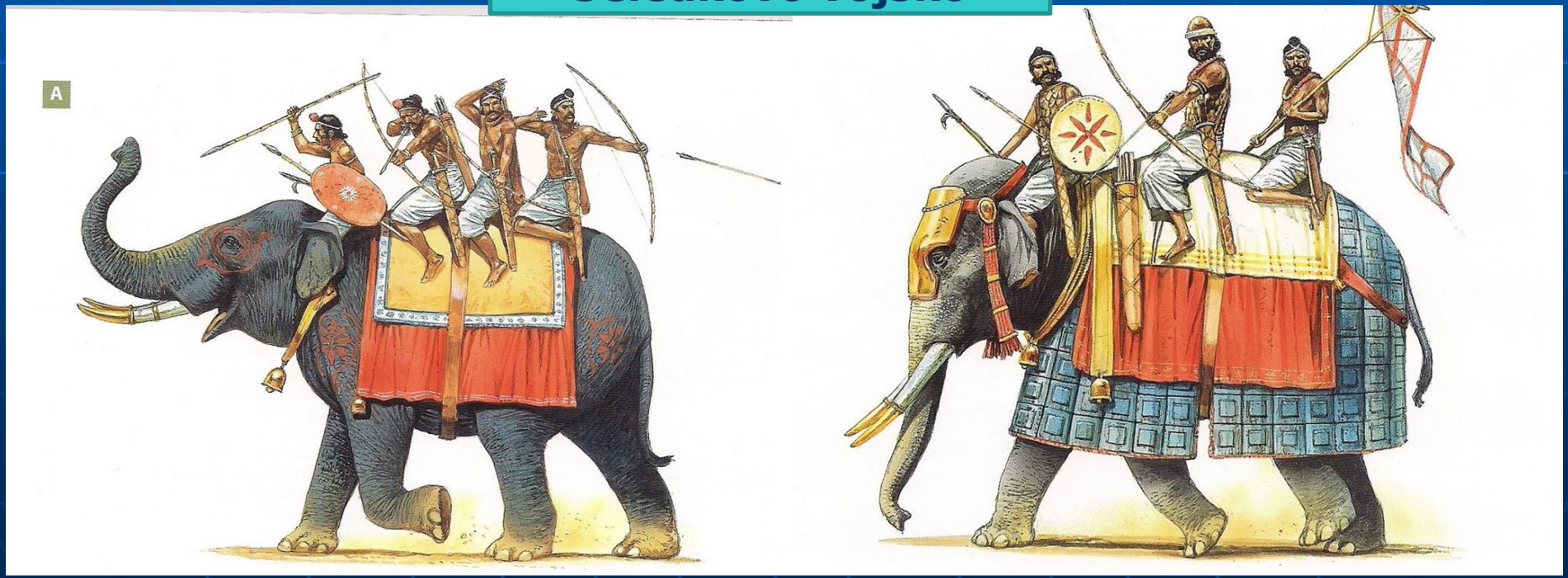

Průběh bitvy: Demetriova jízda odříznuta Seleukovými slony

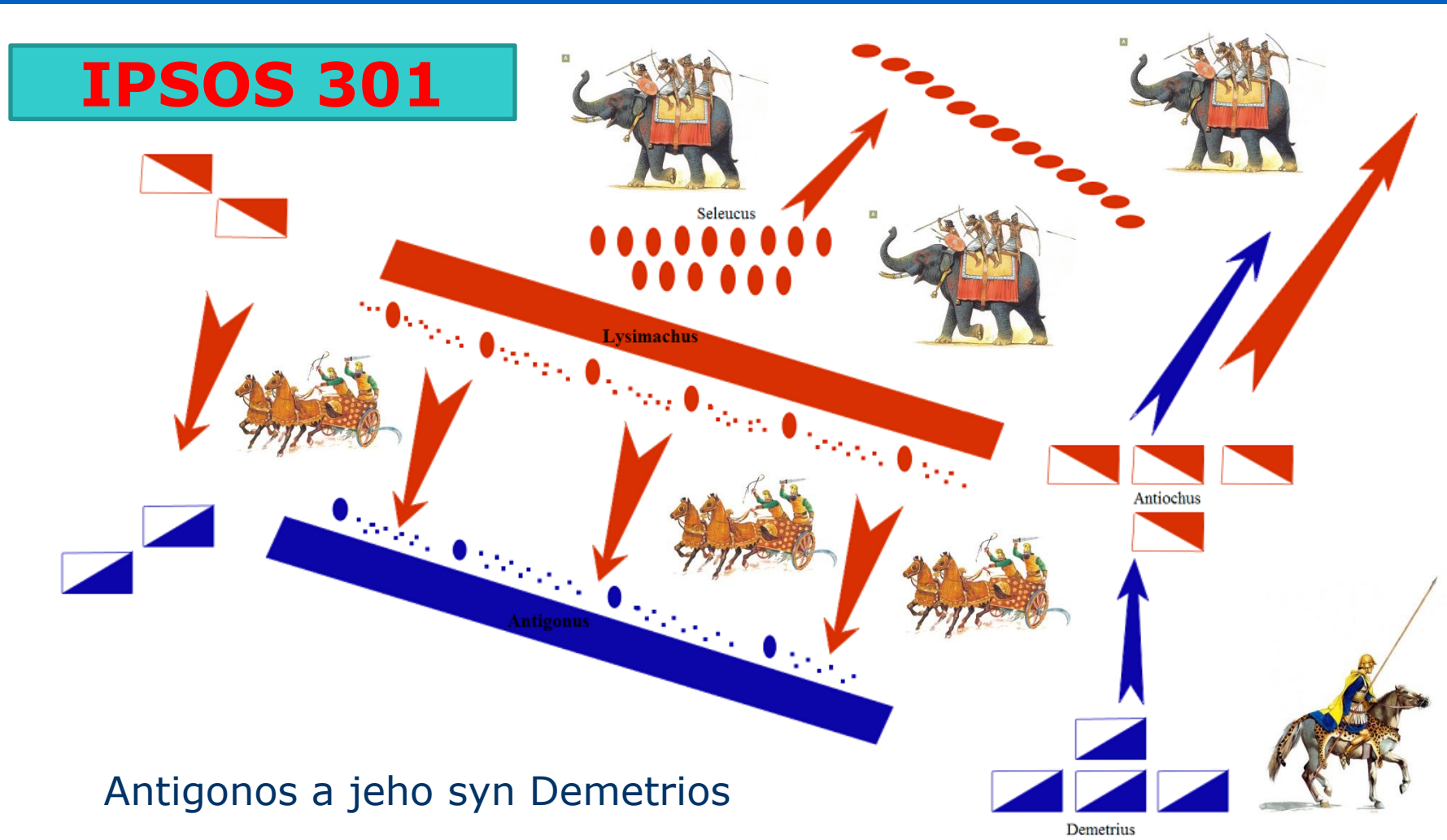

Antigonos a jeho syn Demetrios

Seleukos I. Nikator získal po bitvě u Ipsu r. 301 největší část Alexandrovy říše

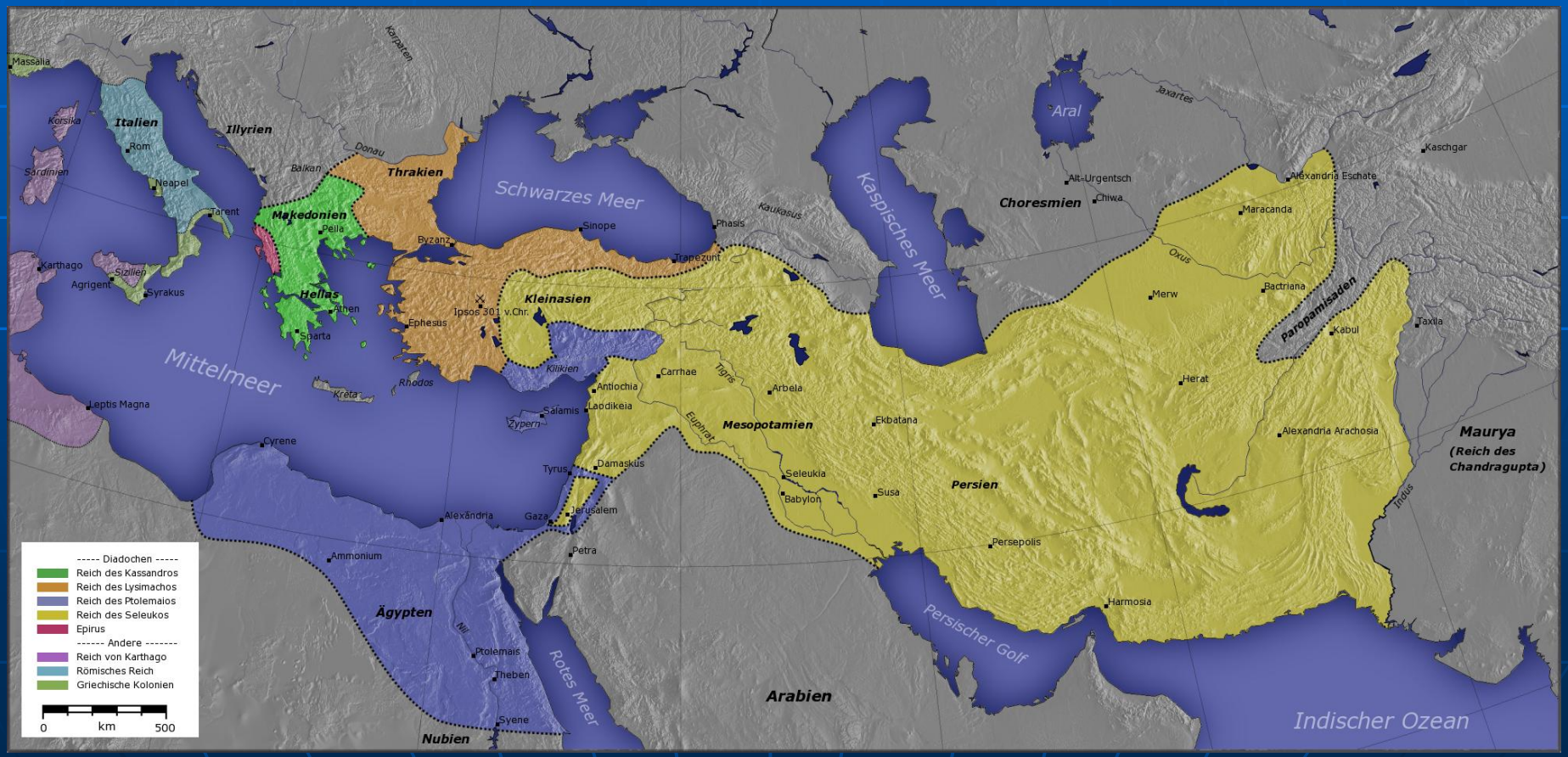

Rozpad Alexandrovy říše diadochové Antigonos, Seleukos a Ptolemaios

Nová kulturní, umělecká a vědecká centra

- **ALEXANDRIA** – hlavní město Ptolemaiovců – založeno MUSEION
- **ANTIOCHIA** – hlavní město Seleukovců
- **PERGAMON** – Attalovci
- republika **RHODOS**
- ATHÉNY zůstávají hlavním střediskem vědy a umění v Řecku

Trendy helénistického umění

- odklon od klasického ideálu
- extrémně muskulaturní typy
- naturalismus - zobrazování dětí, starých lidí, trpaslíků, hrbáčů
- téma smrti
- grotesknost
- kolosalita
- dynamika - „řecký barok“
- žánr

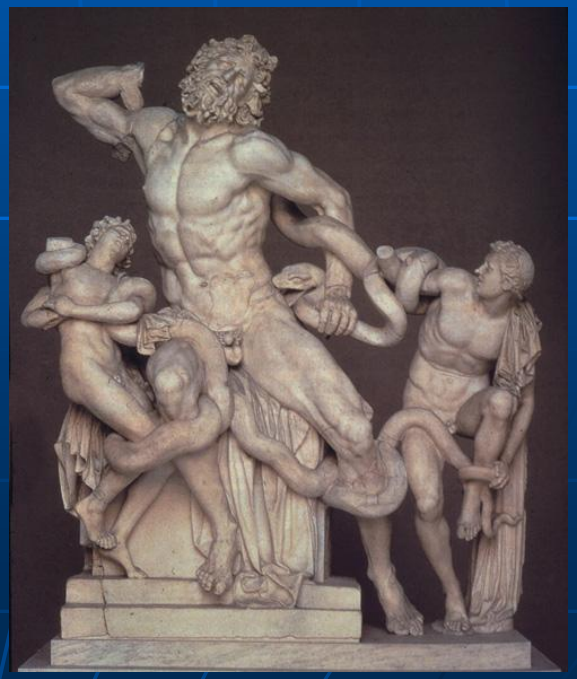

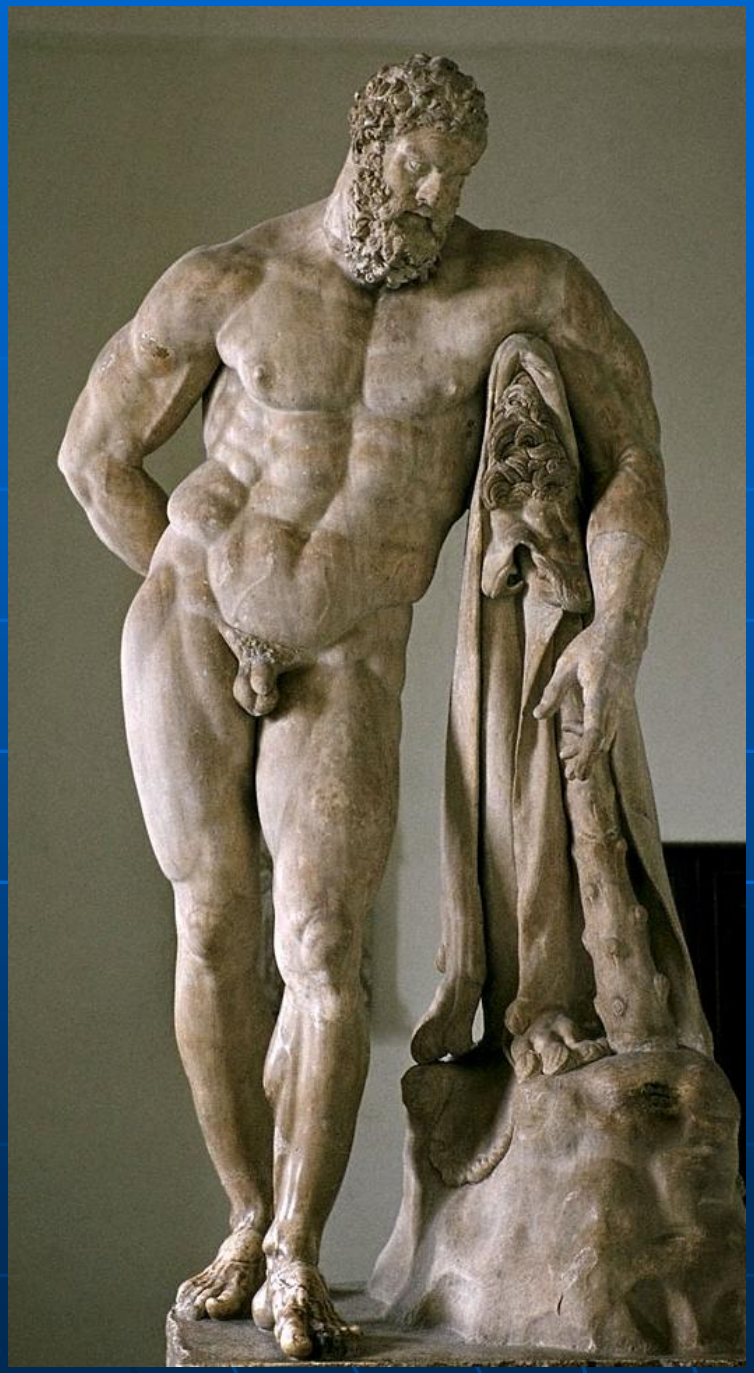

LYSIPPOS

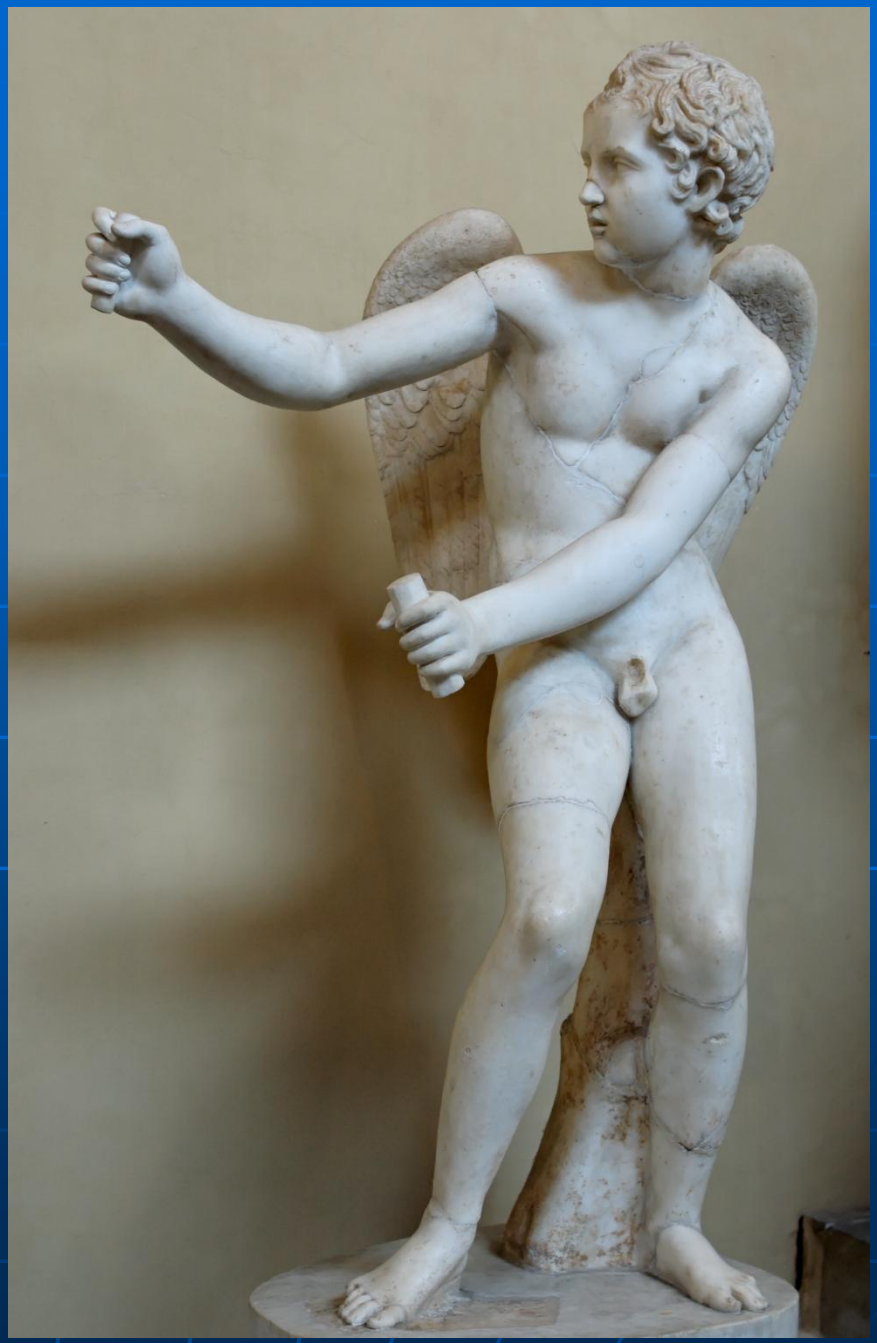

Boxer připisovaný Lysippovi

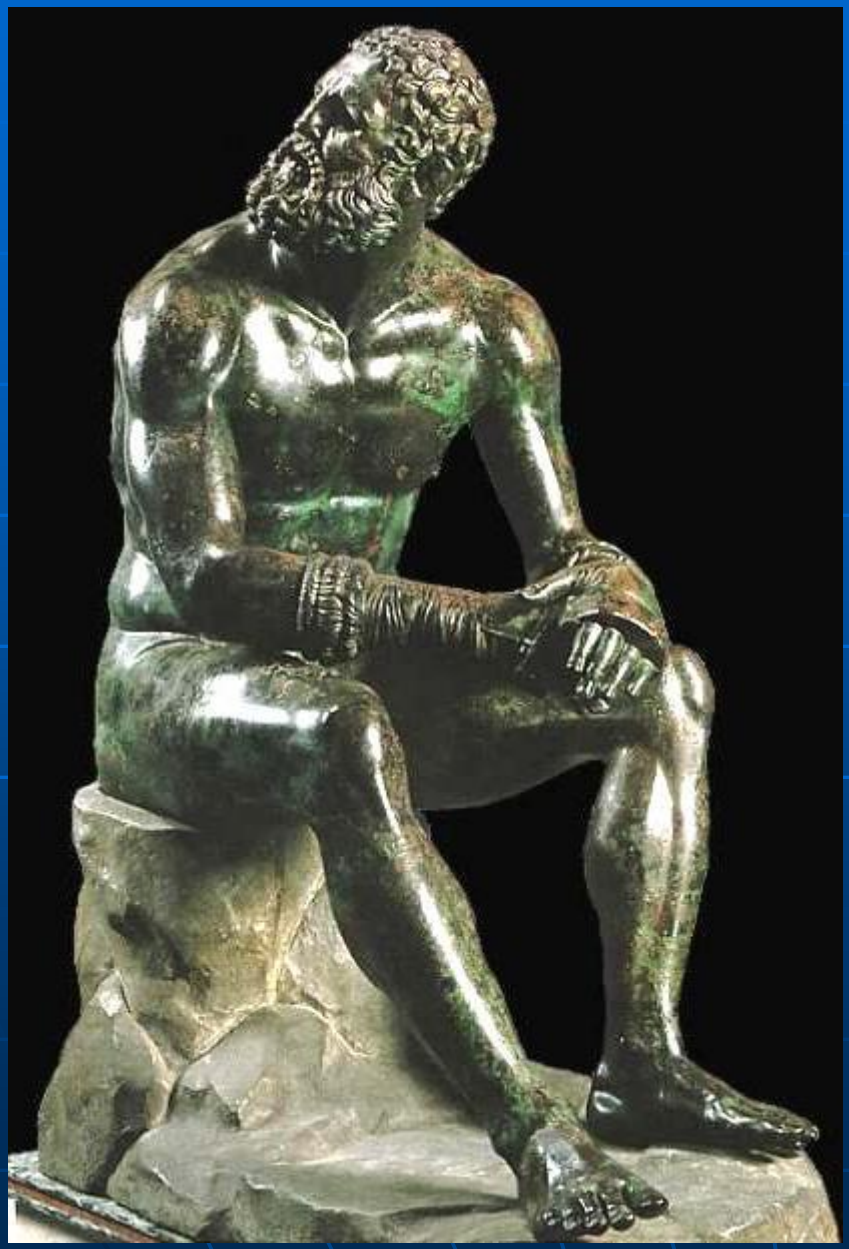

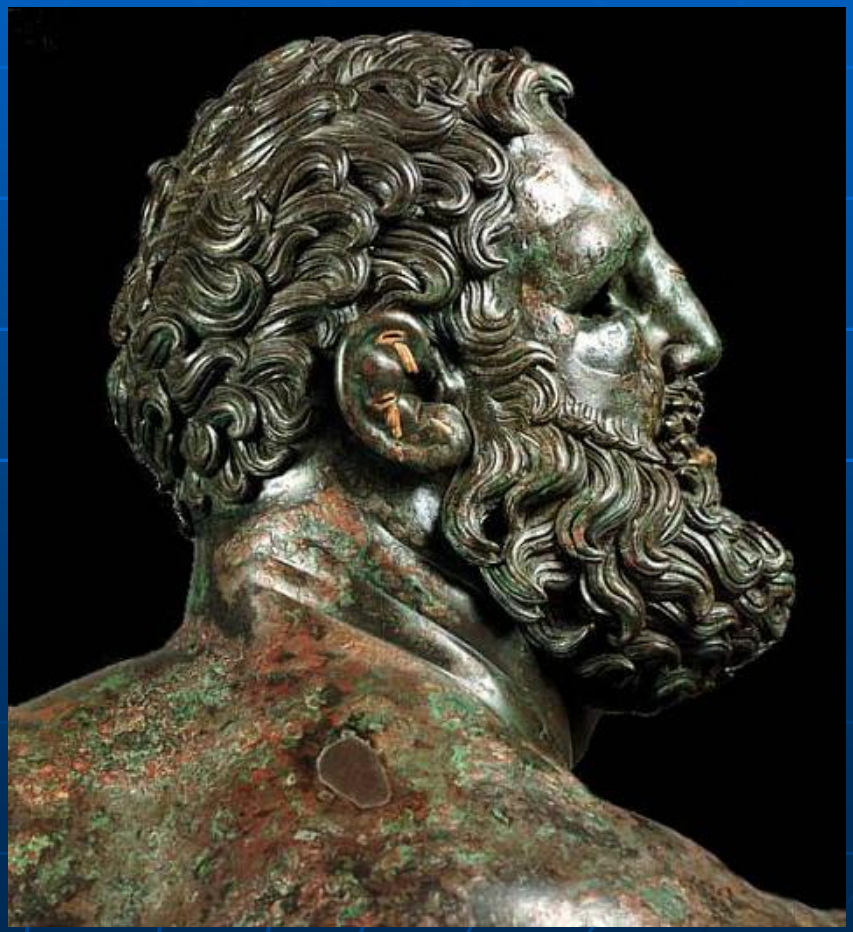

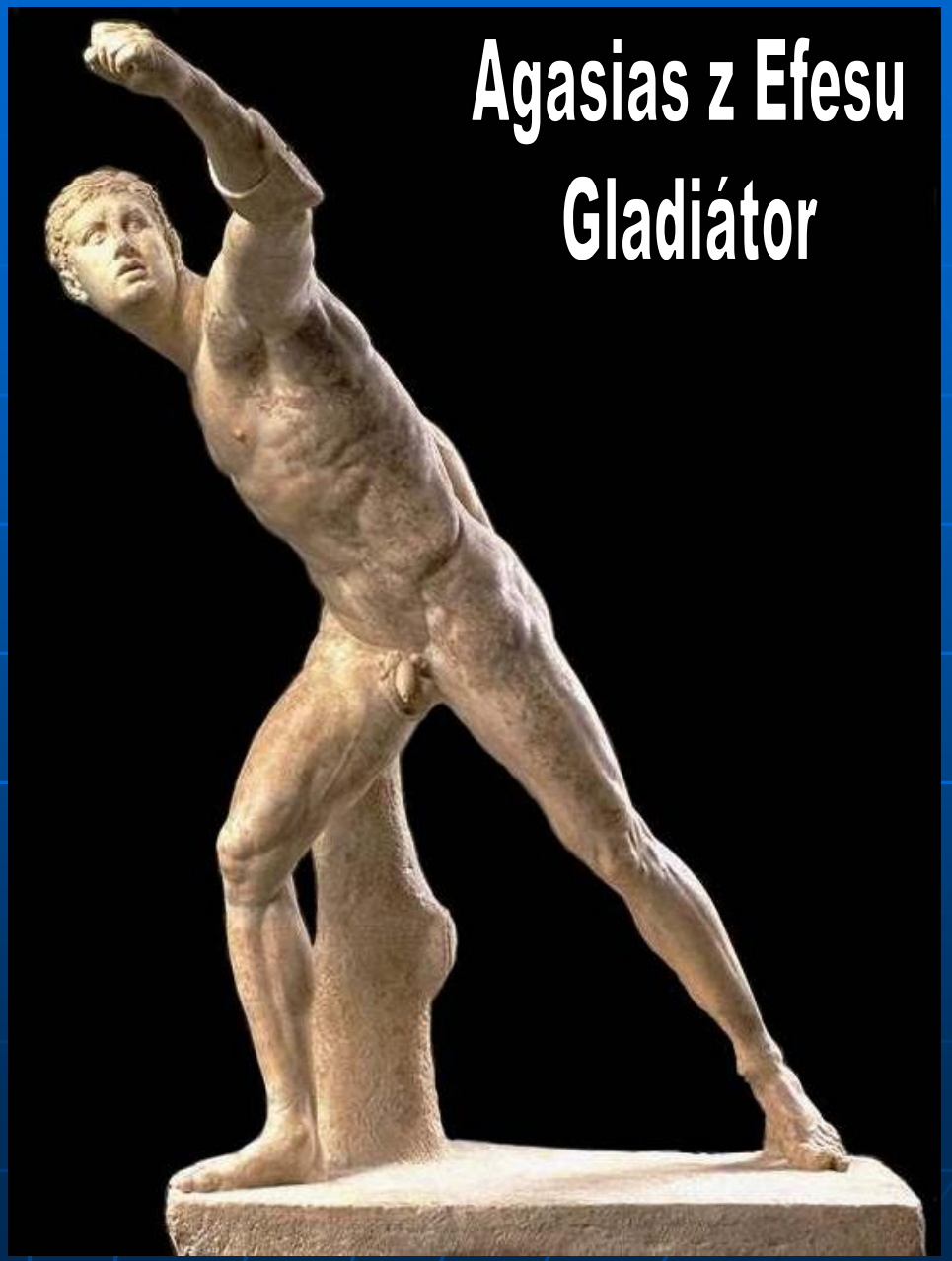

Agasias z Efesu

Gladiátor

Aphrodite kallipygos

Athénská sochařská škola

Sofoklés

Démosthénés

Alexandria Egyptská počátky urbanismu

Múseion v Alexandrii

- knihovna – 700.000 svitků
- zoologická a botanická zahrada
- astronomická observatoř
- pitevny – první vivisekce
- divadlo
- Serapeion – chrám boha Serapeia
- největší středisko vědy a umění období helénismu

Ptolemaios I. II. a III.

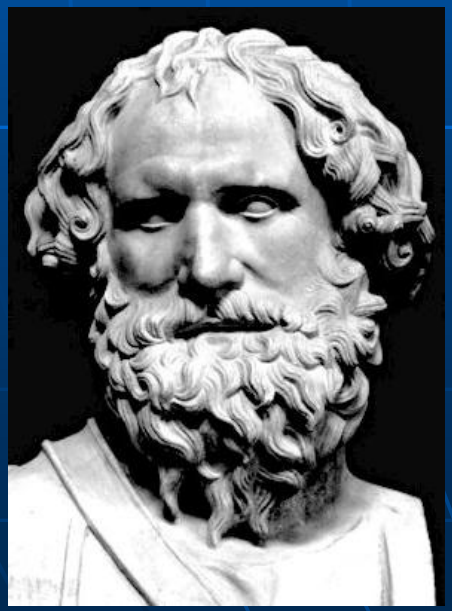

ARCHIMEDES

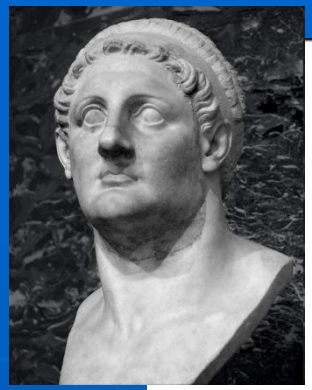

Dynastie Ptolemaiovců

- Ptolemy I — Berenice I
  - Lysimachus — Arsinoe II
    - Ptolomy, *the son*
  - Ptolemy II — Arsinoe I
    - Berenice II — Ptolemy III
      - Arsinoe III — Ptolemy IV
        - Ptolemy V
          - Cleopatra I — Antiochus III of Syria
            - Ptolemy VIII
            - Cleopatra II — Ptolemy VI
              - Ptolemy VII
              - Cleopatra III
                - Cleopatra IV
                - Ptolemy IX
                - Cleopatra Selene
                - Ptolemy X
                - Berenice III
                - Ptolemy XI
                - Ptolemy XII
                - Cleopatra V
                - Arsinoe IV
                - Berenice IV
                - Ptolemy XIV
                - Julius Caesar
                - Ptolemy XV
                - Cleopatra VII
                - Ptolemy XV
                - Marcus Antonius
                - Alexander Helios
                - Cleopatra Selene
                - Ptolemy Philadelphus

Alexandrijská knihovna

Pokus o rekonstrukci interiéru

Nová alexandrijská knihovna

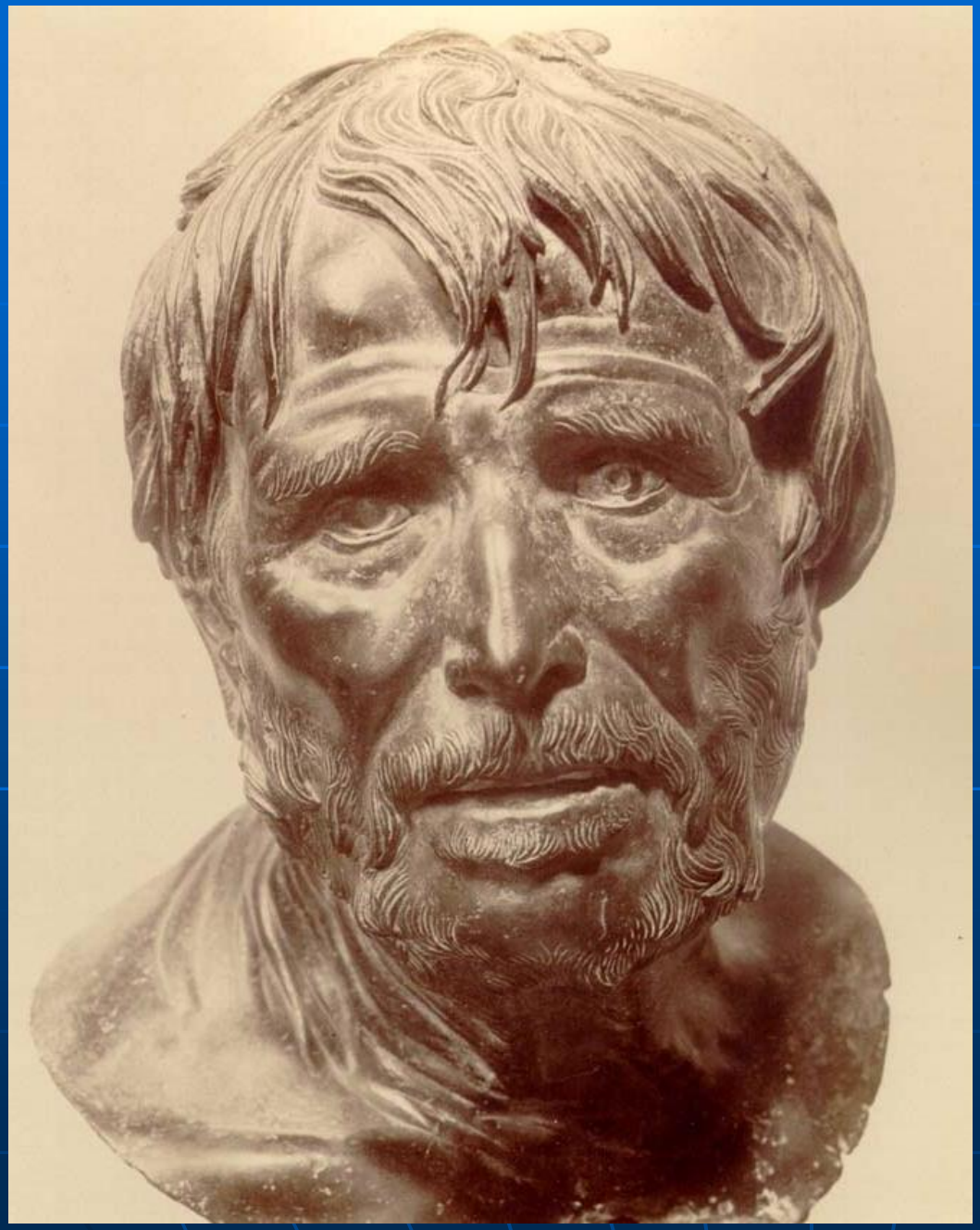

Kallimachos z Kyrény básník správce knihovny

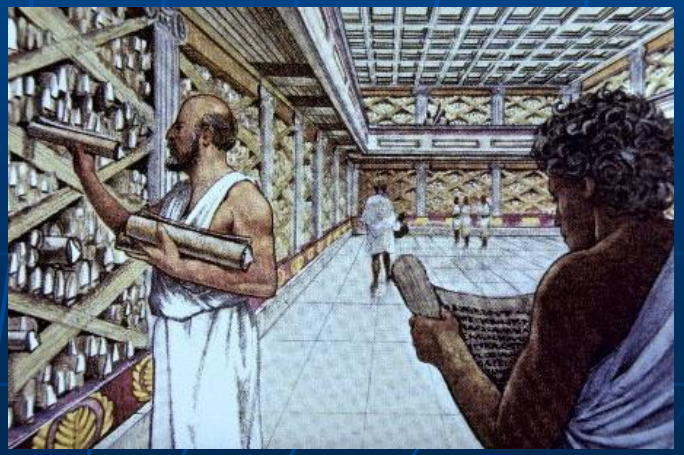

Eukleidés – Základy (Stoicheia)

Ptolemaiovi I.: Není královská cesta ke geometrii

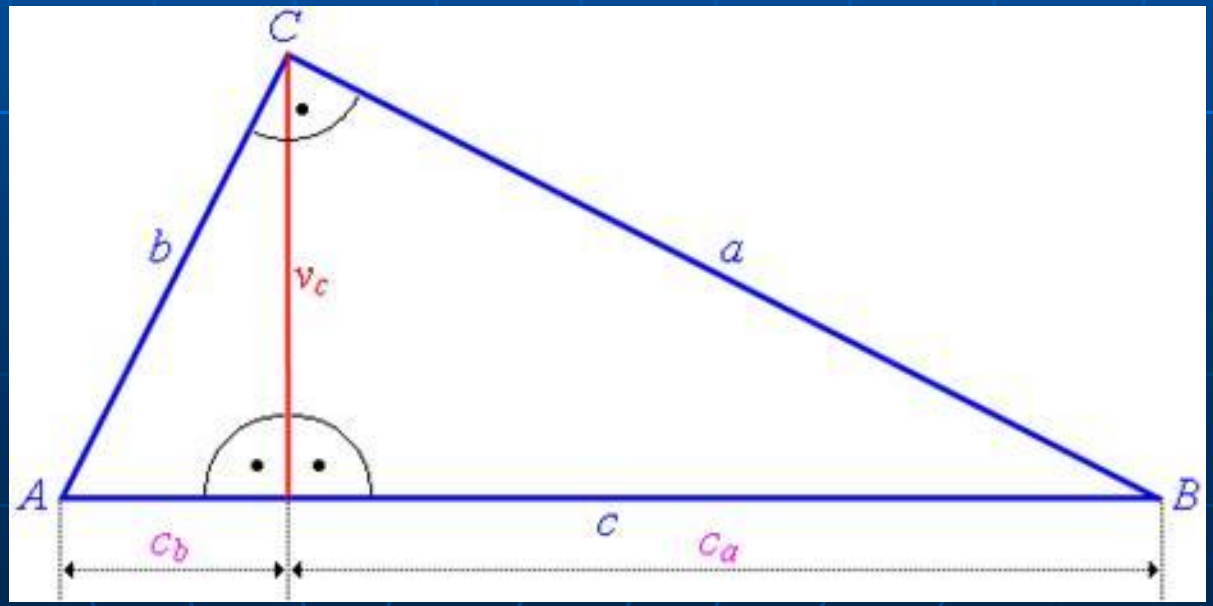

Aristarchos ze Samu heliocentrická soustava

Statue of Aristarchus of Samos
Aristotle University, Thessalonica,

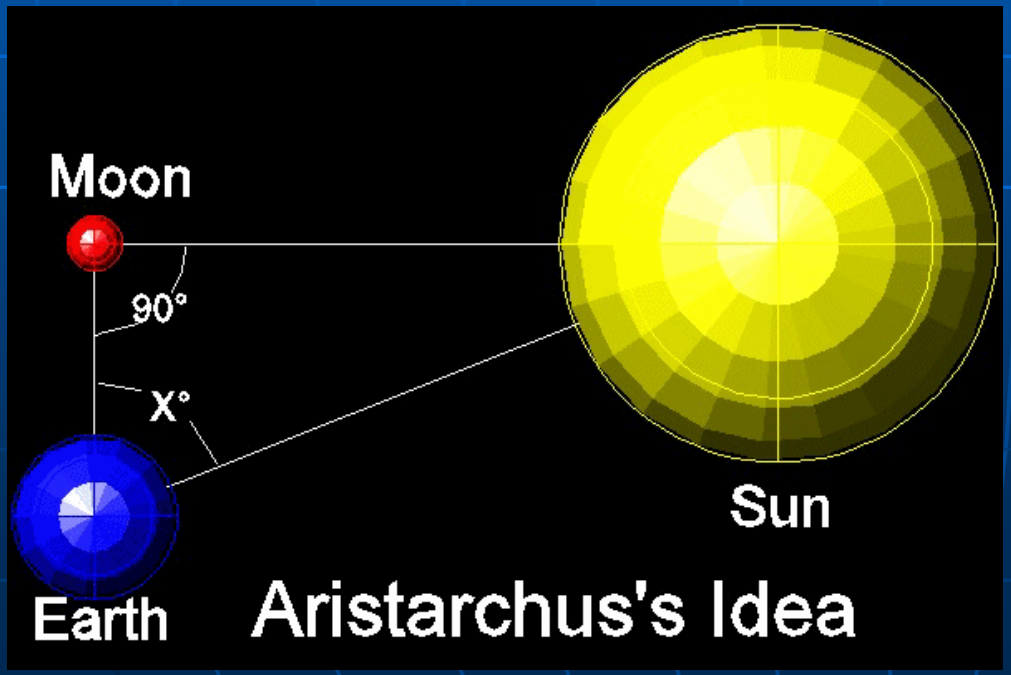

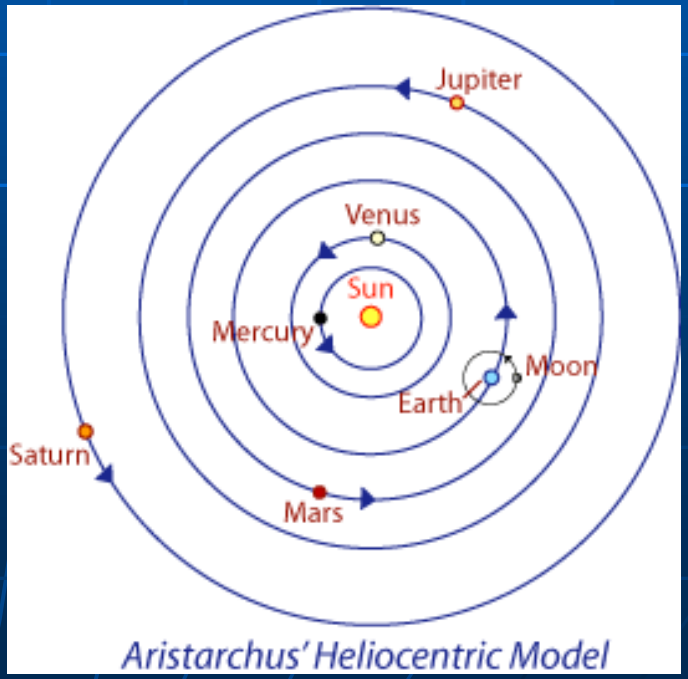

Eratosthenés z Kyrény
astronom, matematik a geograf
správce knihovny
první mapa světa ca 250 p. n. l.

Archimedes ze Syrakus

287 - 212

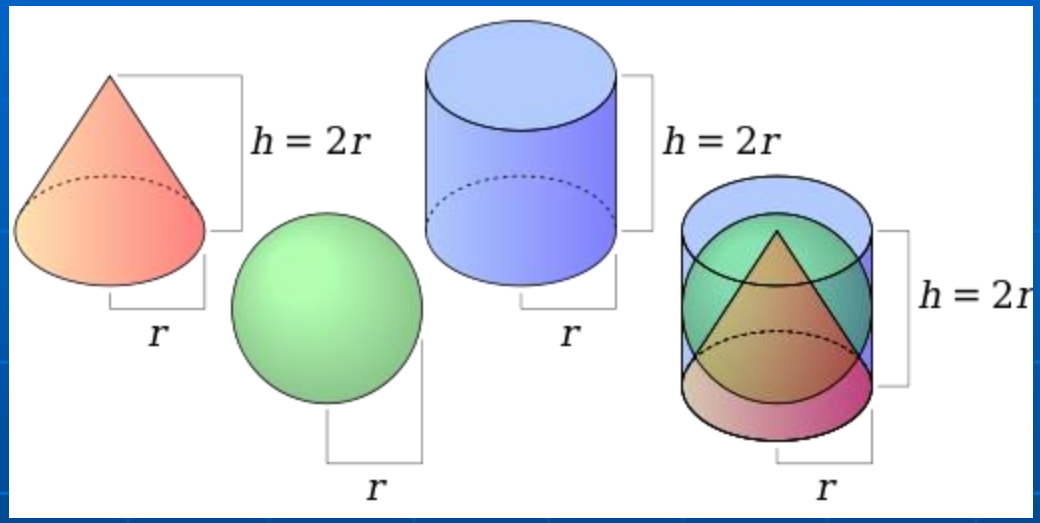

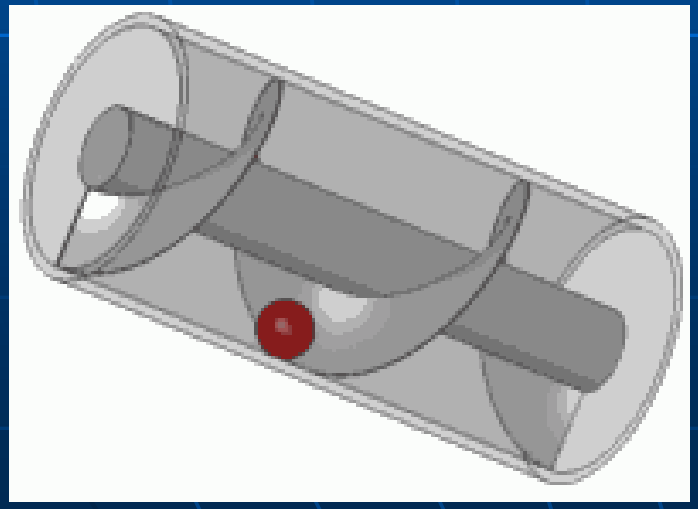

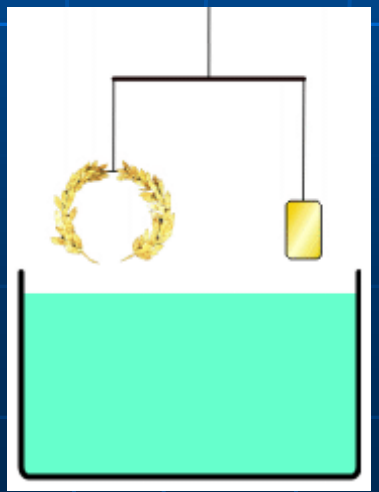

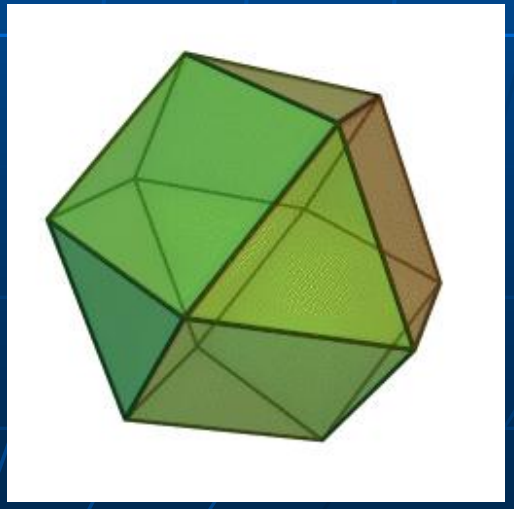

Obléhání Syrakus Římany 214 - 212

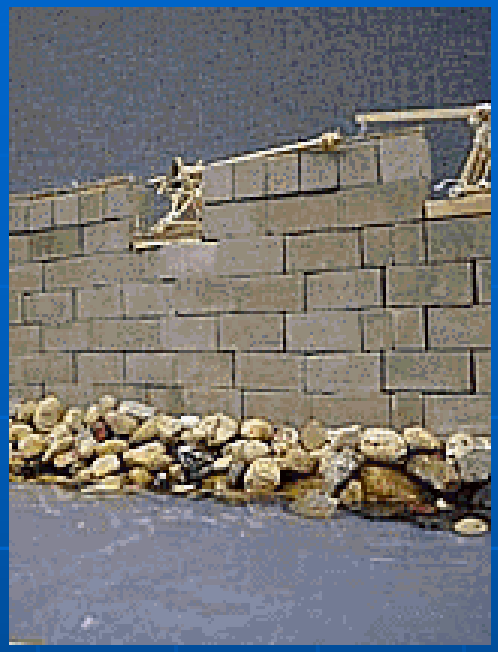

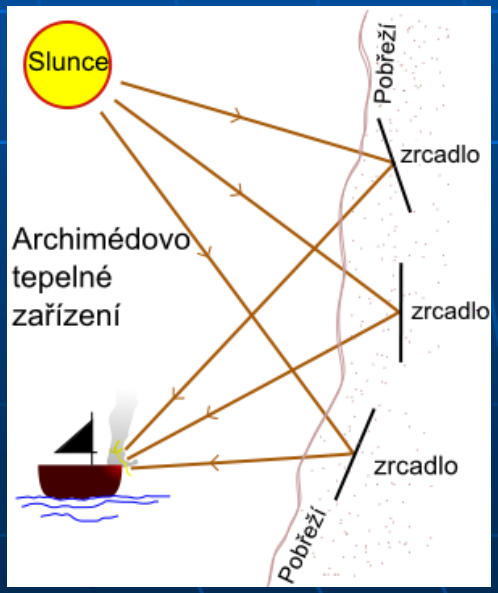

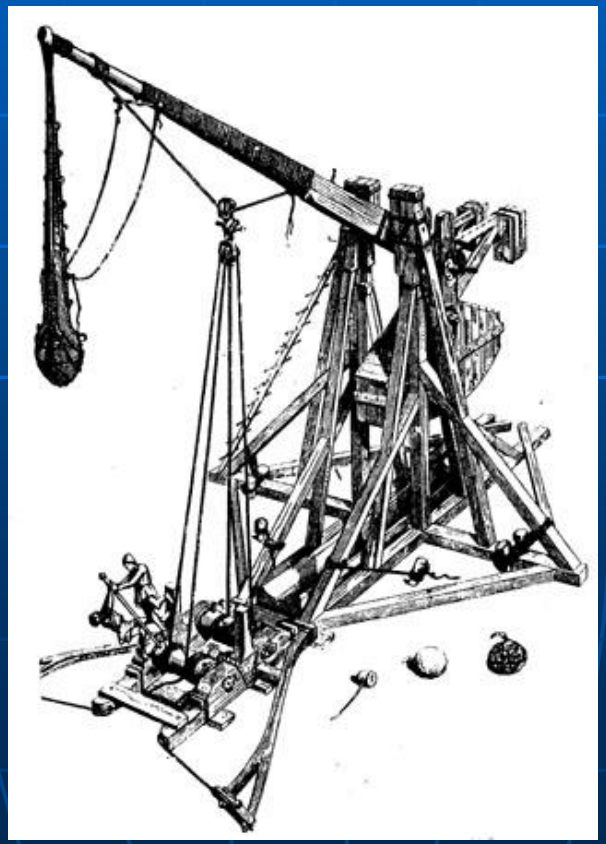

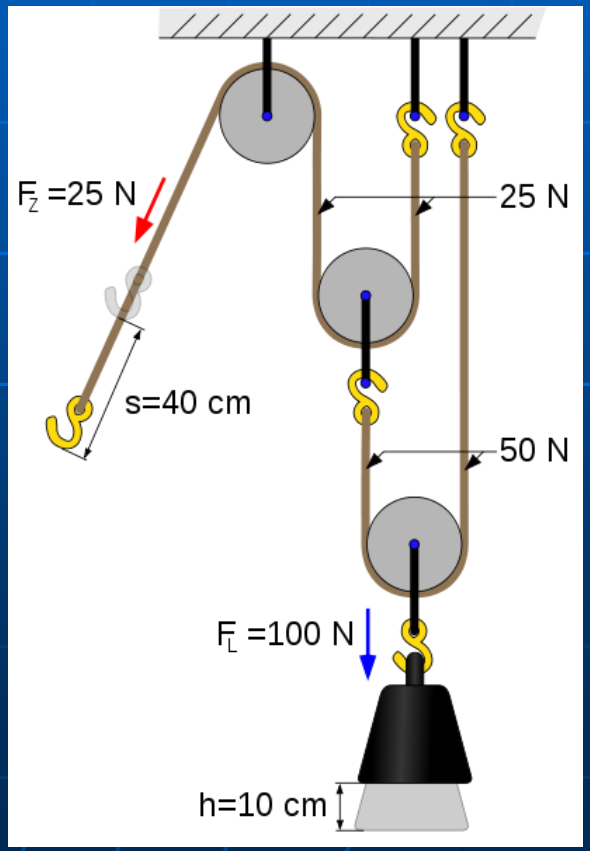

Noli tangere circulos meos!

Sedm divů světa

305 – 304 p. n. l. obléhání Rhodu

Demetrios Poliorketés

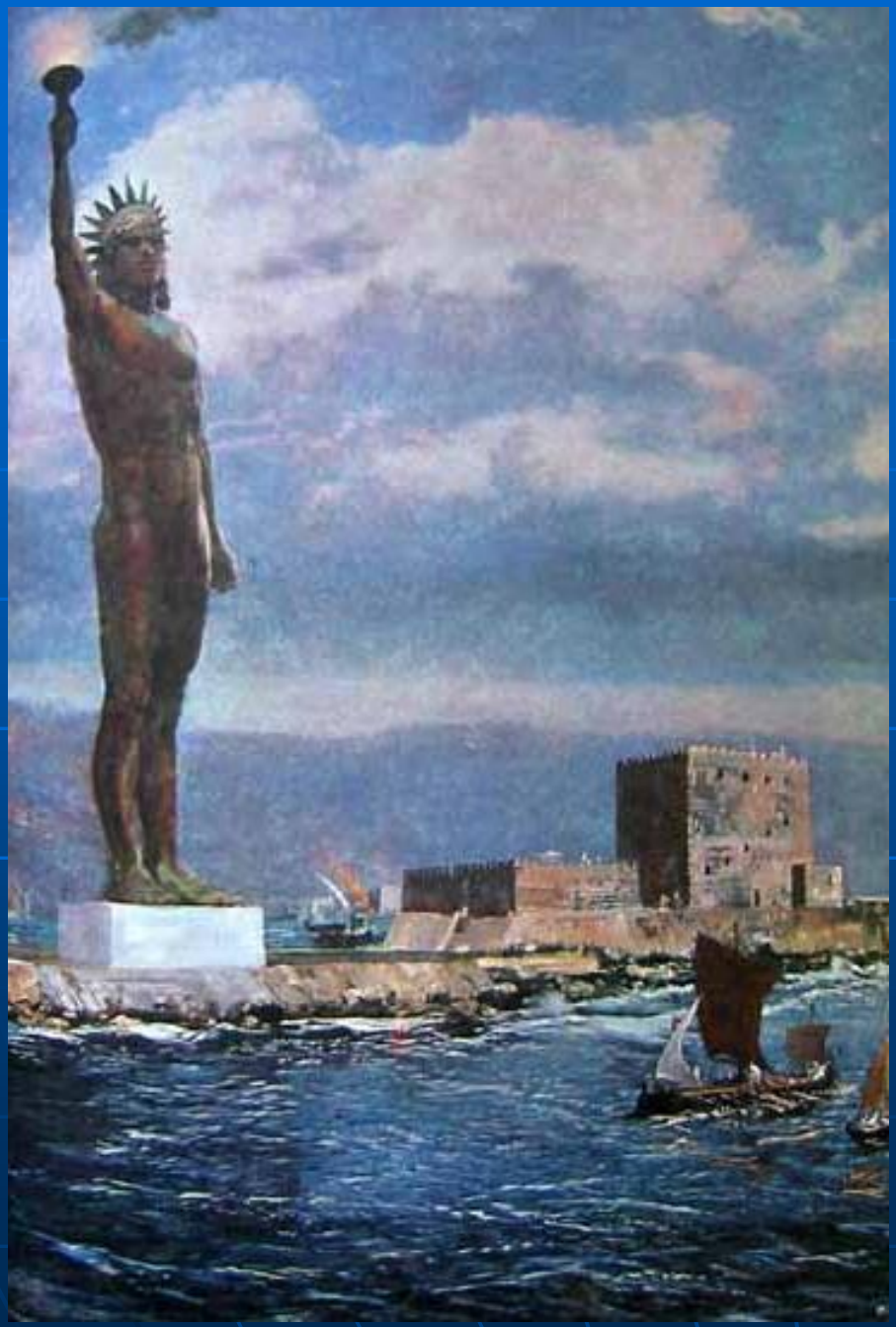

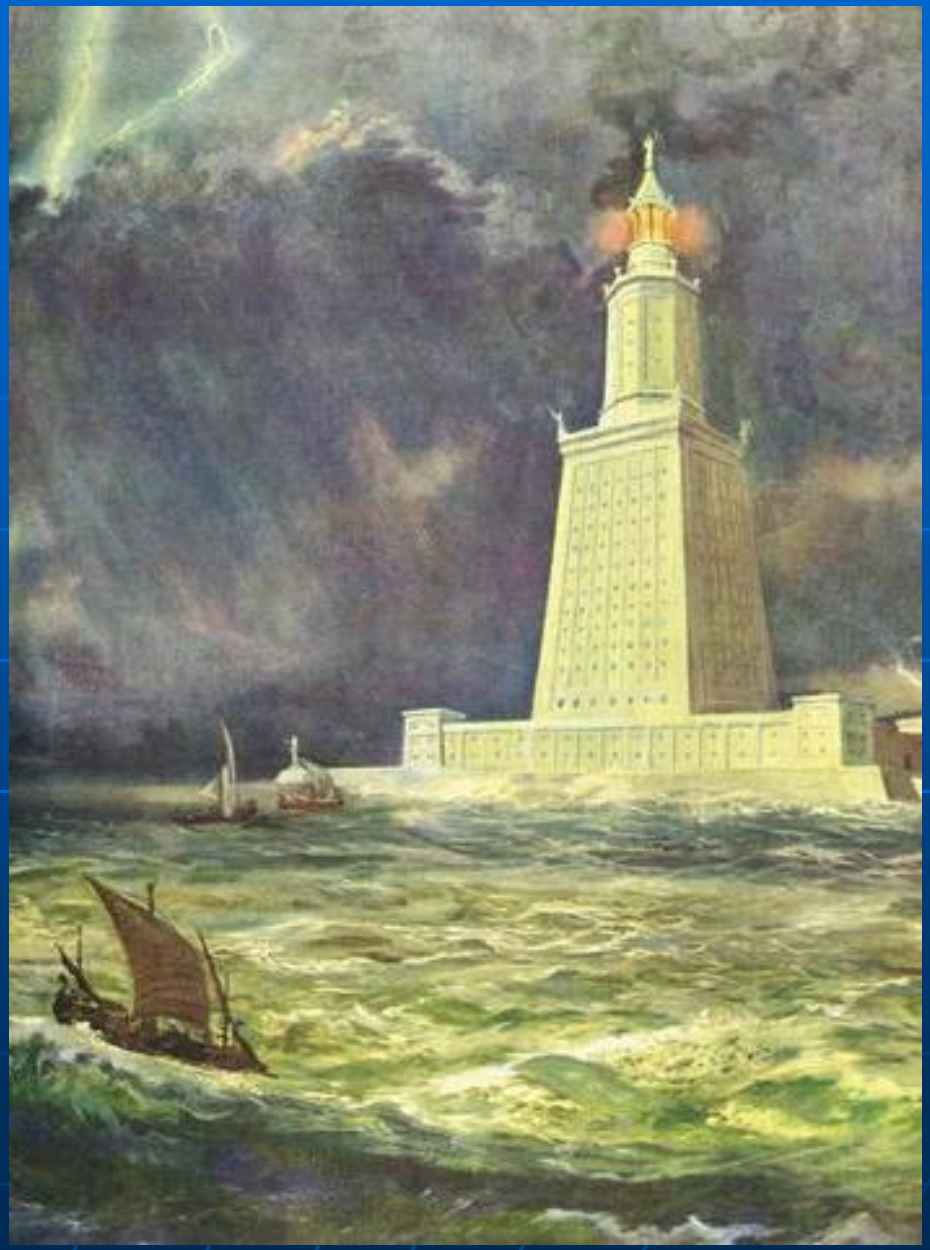

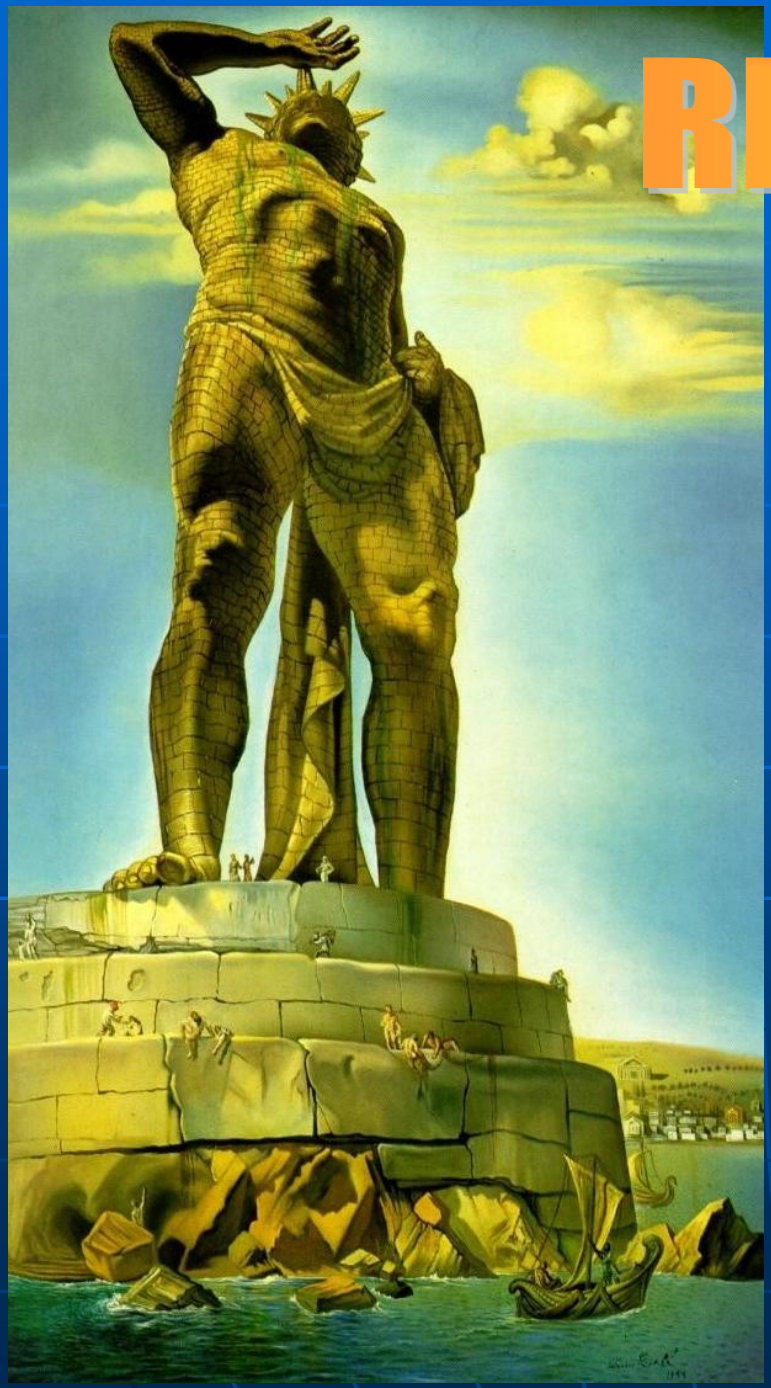

Rhódský kolos

bronzová socha boha Hélia postavená u přístavu na ostrově Rhodos. Vystavěli ji v letech 304 - 292 př. n. l. obyvatelé ostrova, kteří tak chtěli bohu poděkovat za pomoc při odražení invaze Démétria Poliorkéta, syna makedonského krále Antigona I. Díky své výšce přes 30 metrů se Rhódský kolos stal nejvyšší sochou starověku a zároveň jedním ze sedmi divů světa. Stavitelem byl Chárés z Lindu. Stavěl jej tak, že jej obkružoval tunami písku a štěrku.

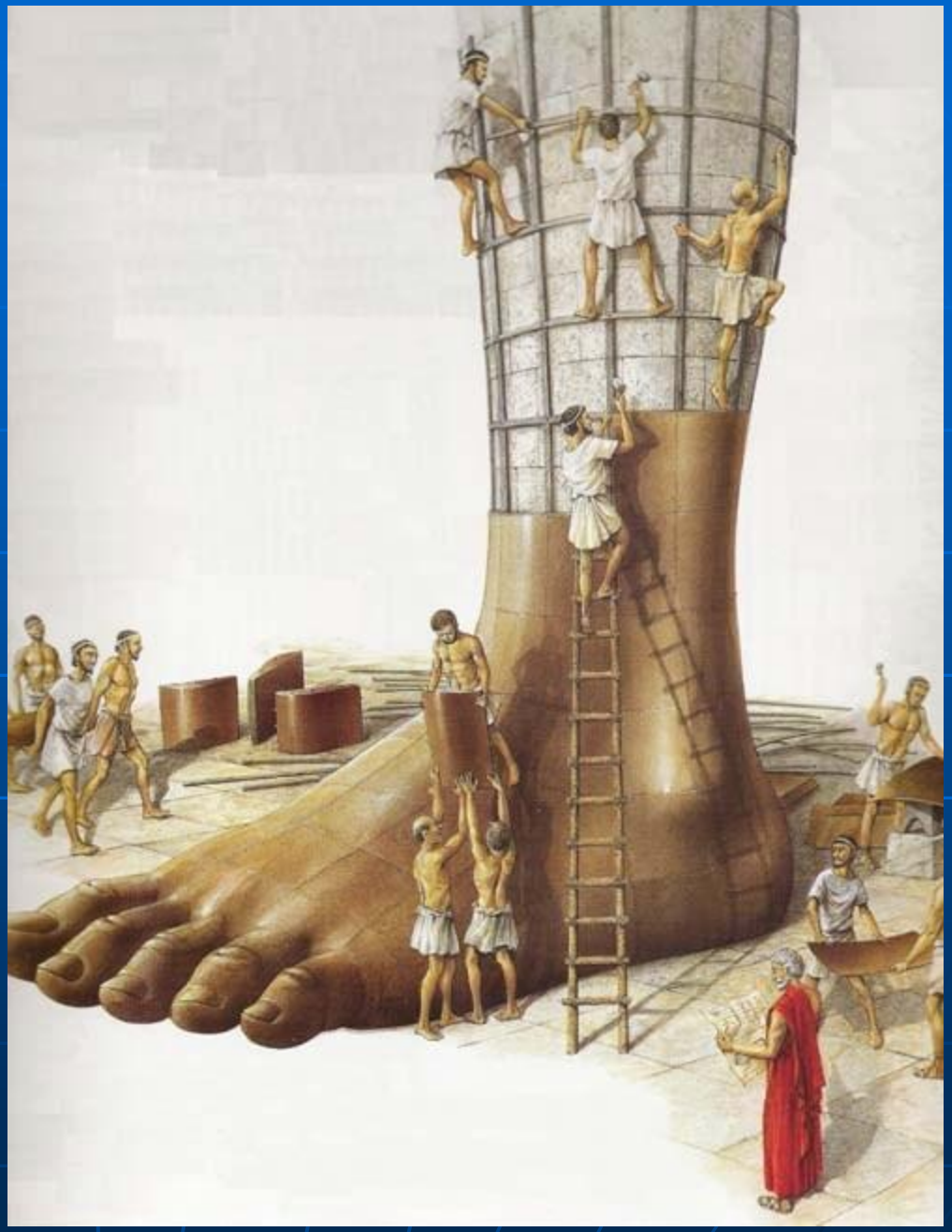

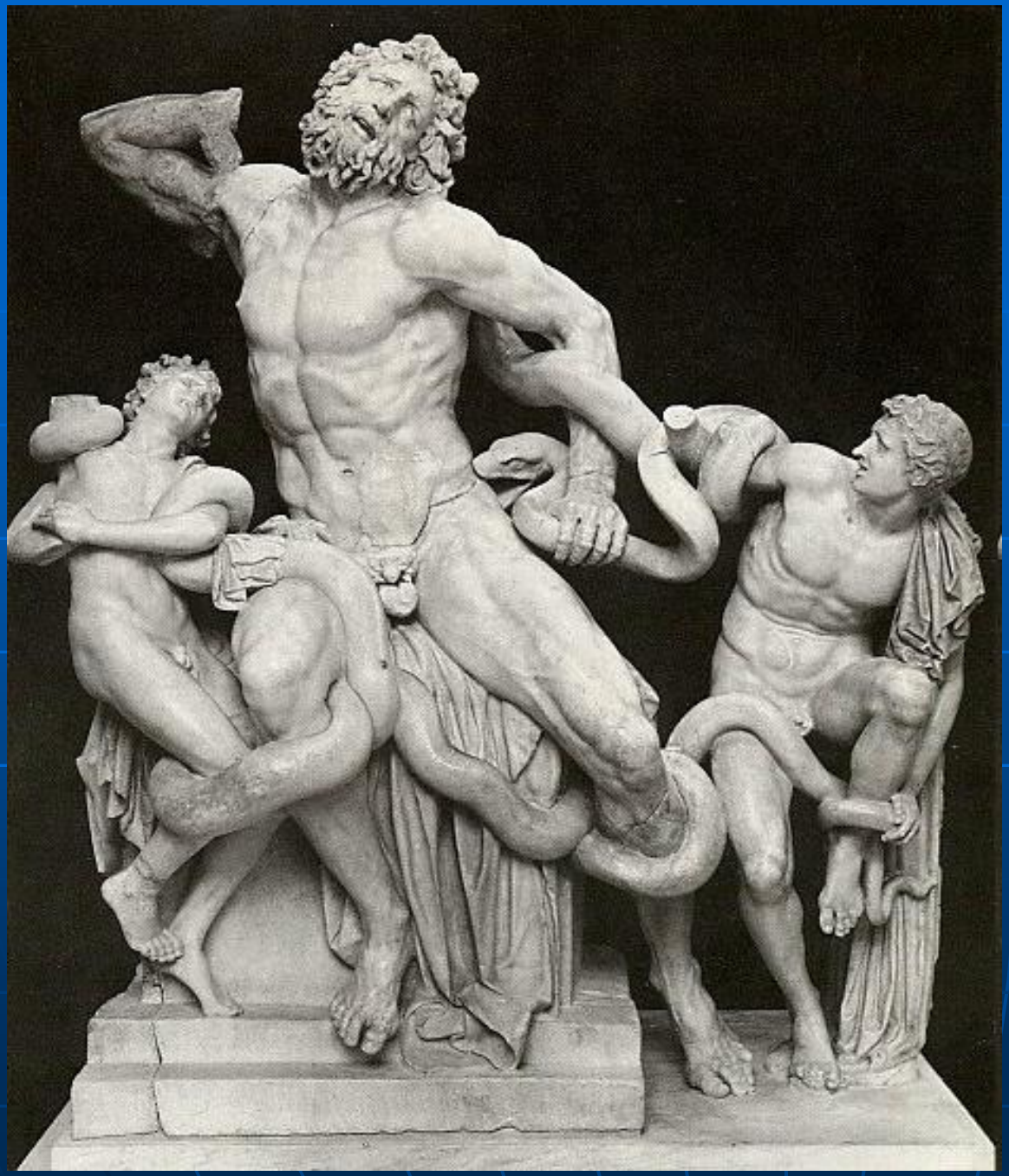

Trójský kněz Láokóon a jeho synové

Hagésandros, Polydóros a Athénodóros

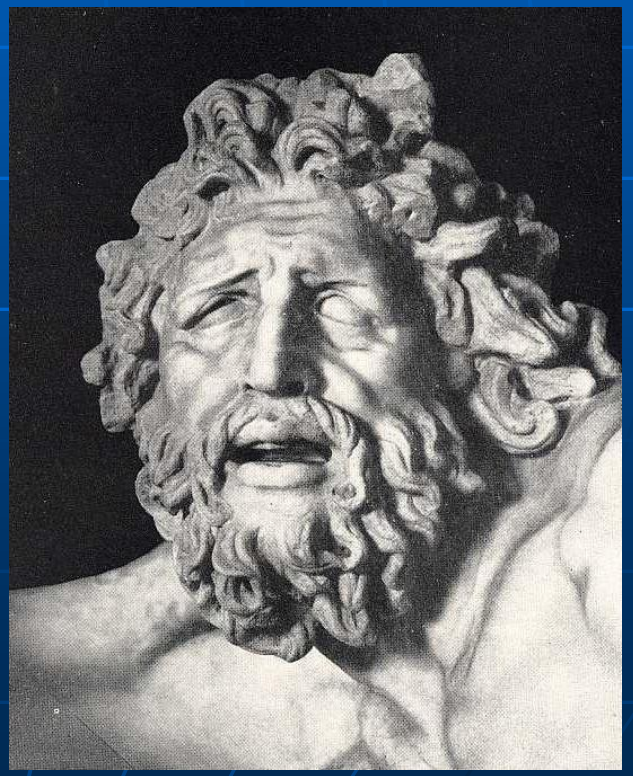

Farnésský býk

Potrestání Dirké

Apollónios a Tauriskos

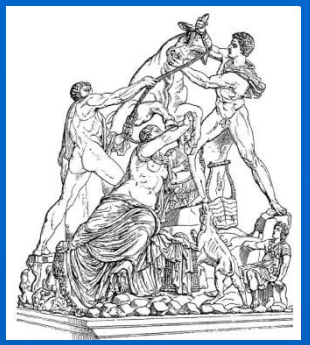

- Antiopa, dcera thébského krále, manželka krále Epopea upoutala nejvyššího boha Dia a tohoto mileneckého vztahu se narodili bratři Amfíón a Zéthos. Ze strachu před svým manželem pohodila dvojčata v lese Našel je pastýř, vzal je k sobě a dal jim vychování i vzdělání. Po smrti krále Nyktea nastoupil na thébský trůn jeho bratr Lykos. Jeho manželka Dirké Antiopu nenáviděla a tak jí připravovala nejhorší ústrky a utrpení a nakonec ji uvrhla do vězení. Po dlouhé době jí Zeus dopomohl k útěku do hor. Zde našla pastýře a své syny. Než si mohli všechno vysvětlit, objevila se Dirké, v které vzplála nenávist a prohlásila, že ta žena je uprchlá otrokyně. Poručila bratrům, aby ji chytili, přivázali k rohům býka a nechali ji usmýkat. Bratři nechtěli, ale nakonec museli královnin rozkaz poslechnout. V poslední chvíli promluvil pastýř, řekl, že je to jejich matka. Bratři v hněvu nad připravovaným zločinem Dirké krutě potrestali stejným způsobem, jaký ona připravovala pro Antiopu - divoký býk ji usmýkal k smrti.

Chlapec zápasící s husou
socha připisovaná Boethovi
z Chalkedónu pracujícímu na Rhodu

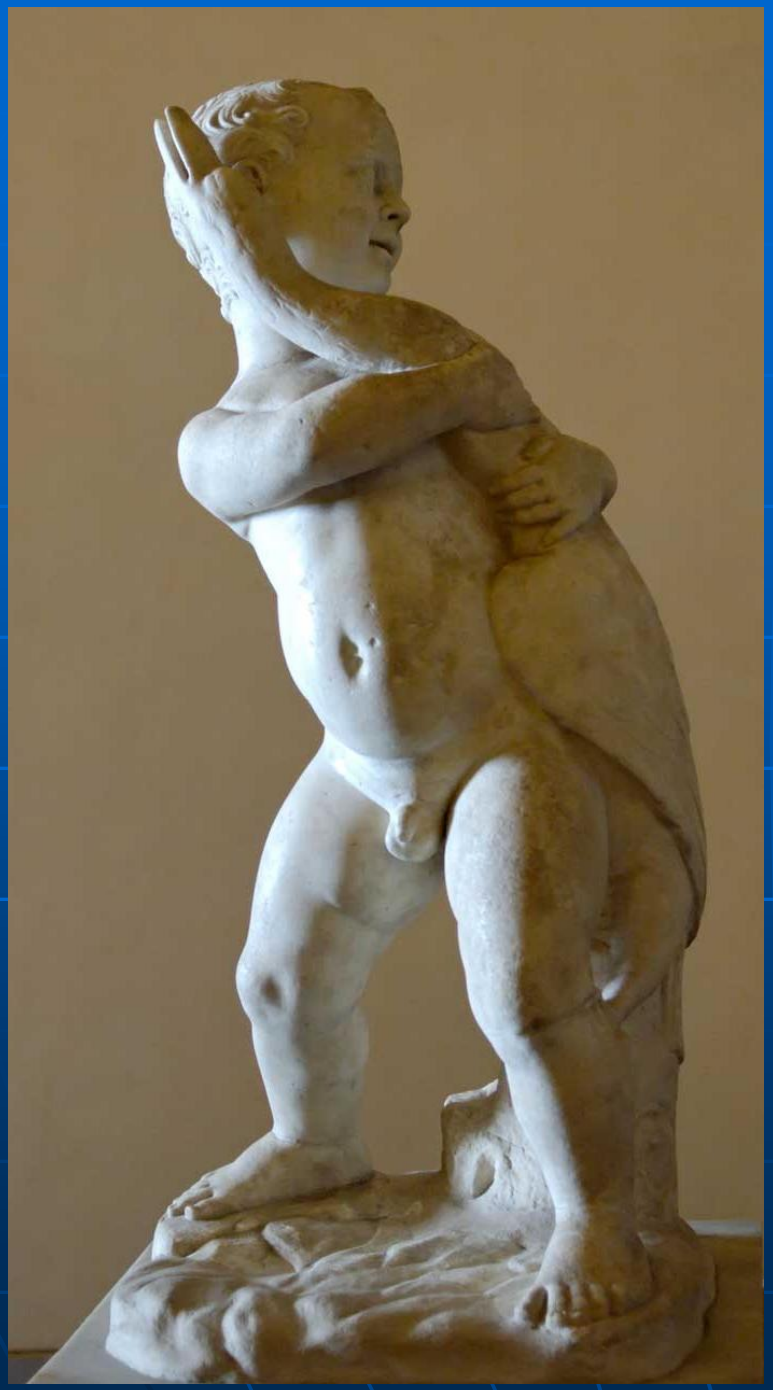

Rhódská sochařská škola

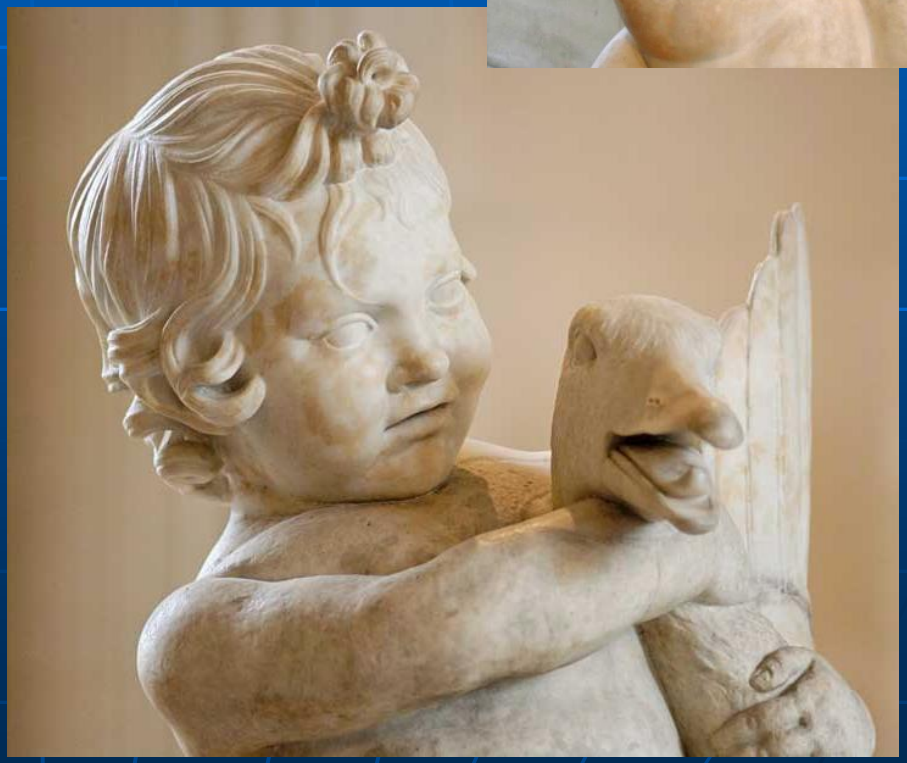

Tiberiova vila ve Sperlonze

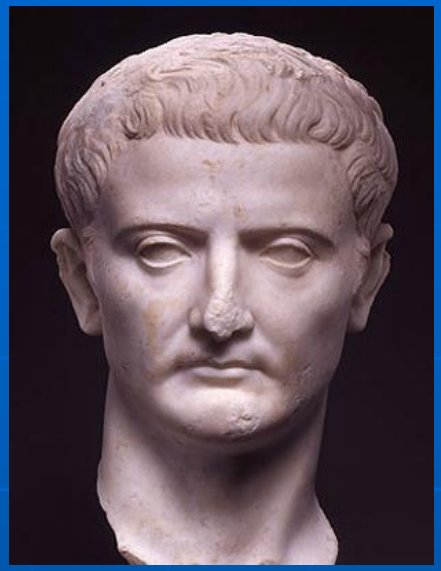

Císař Tiberius 14 - 37

Tiberiova villa

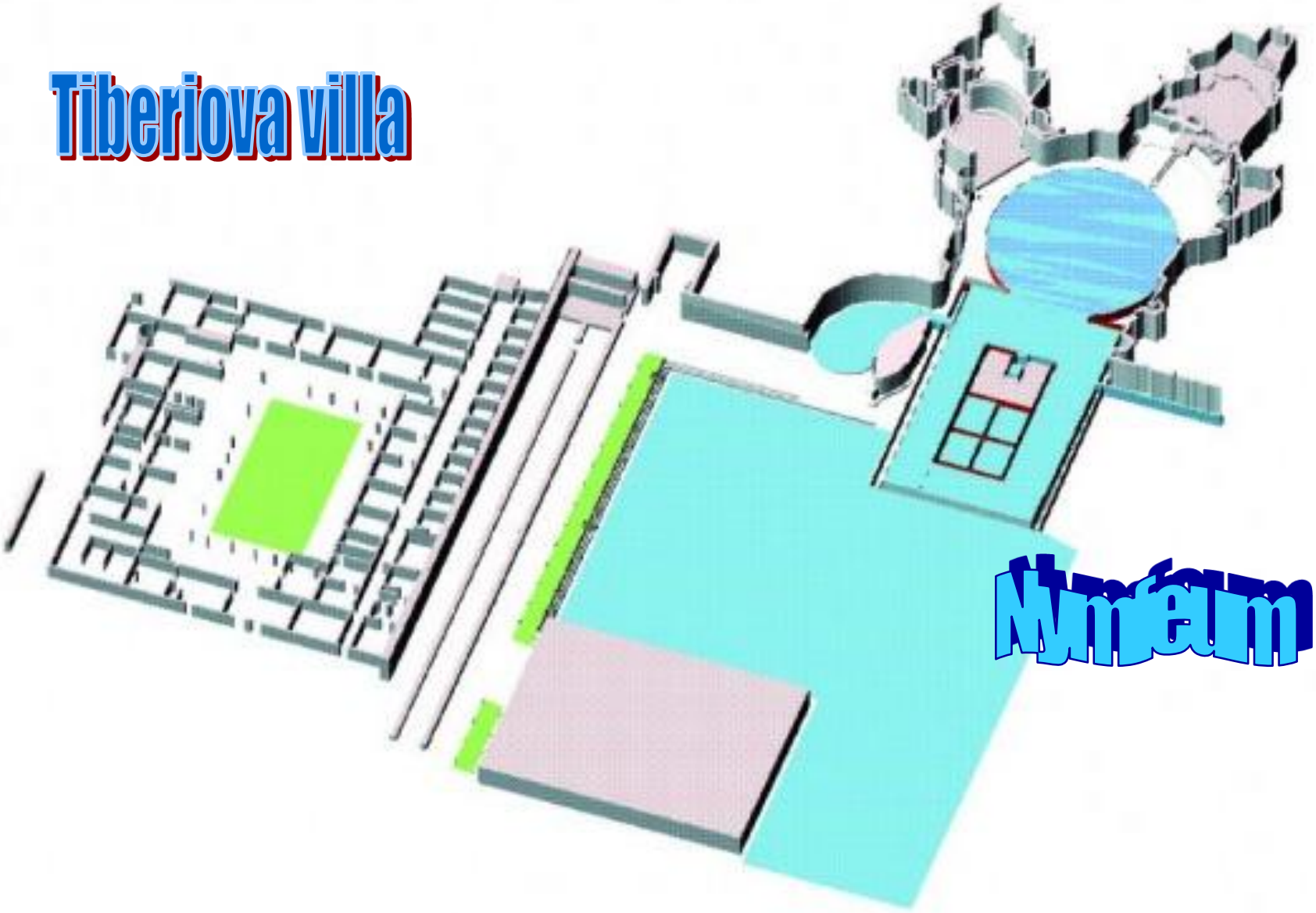

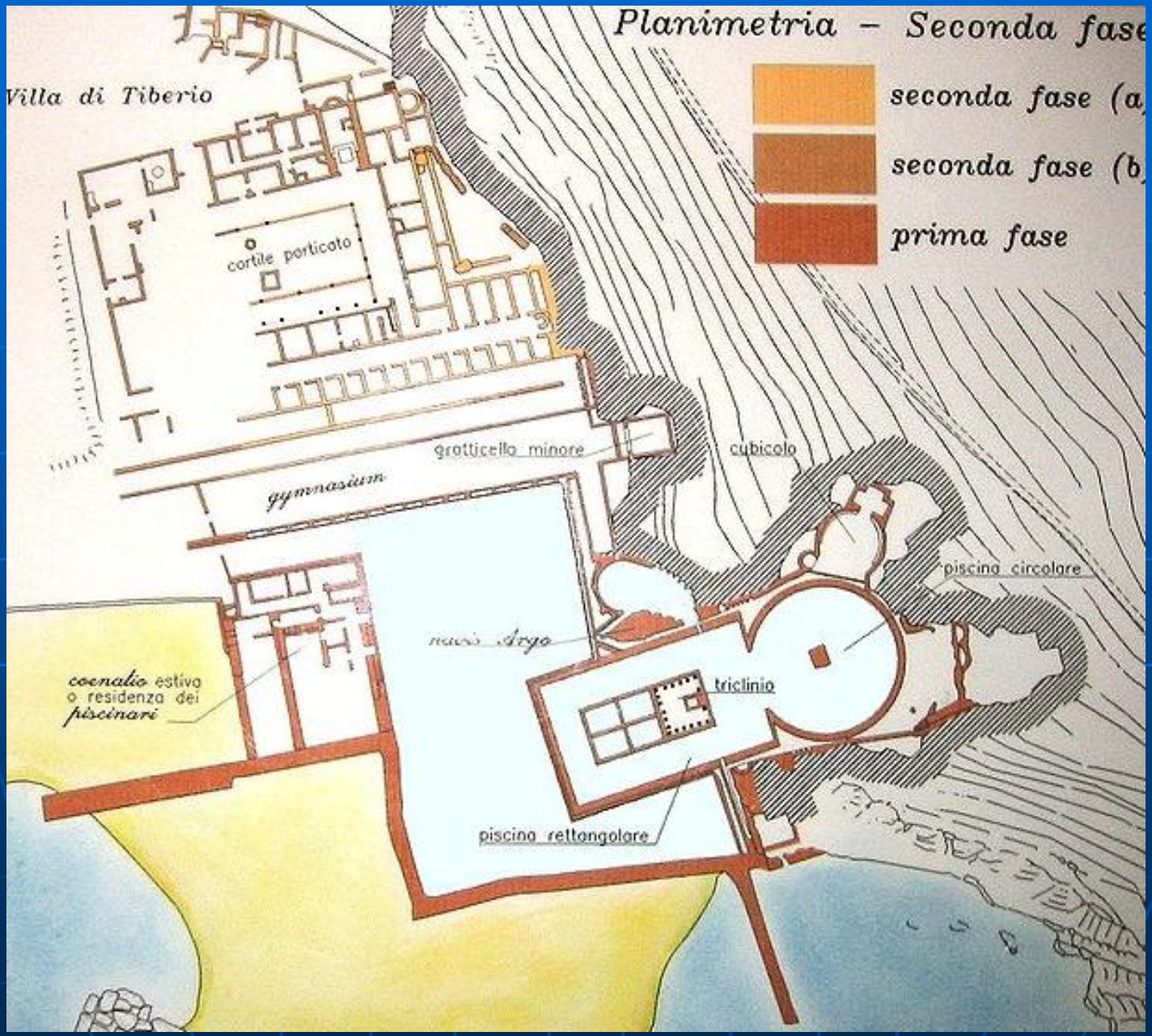
Planimetria – Seconda fase
seconda fase (a
seconda fase (b
prima fase
Villa di Tiberio
cortile porticato
gymnasium
gratticcio minore
cubicolo
piscina circolare
triclinio
coenatio estivo
o residenza dei
piscinari
piscina rettangolare

NYMFEUM místo zasvěcené nymfám pramenů, jeskynní svatyně

- **velká kašna s tekoucí vodou, fasádou, fontánami a kaskádami**

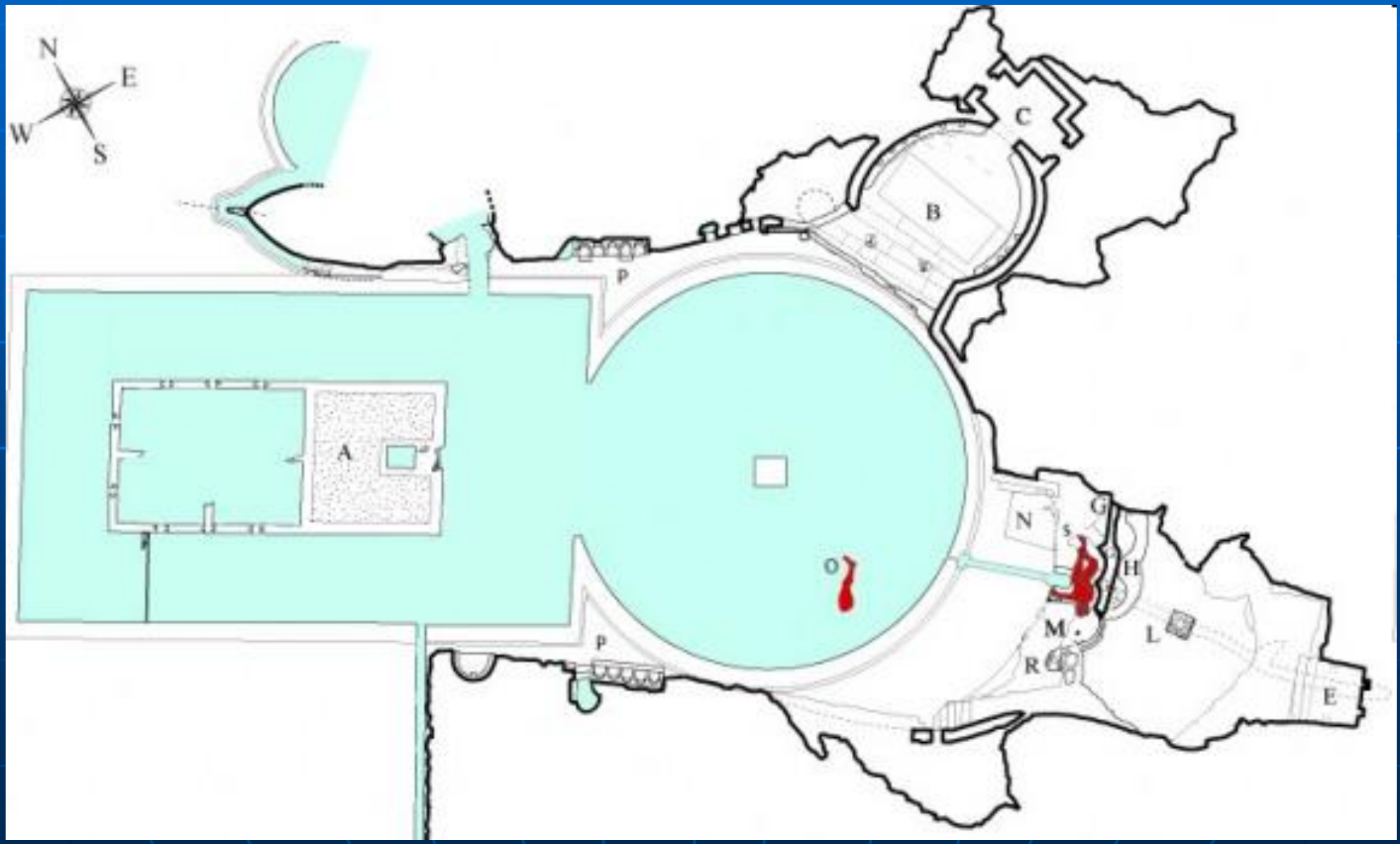

Nymfeum

Sousoší:

Scylla

Oslepení Polyféma

Odysseus s mrtvolou Achillea

Odysseus a Diomedes

s uloupeným

palladiem

Hegesandros, Athenedoros, Polydoros

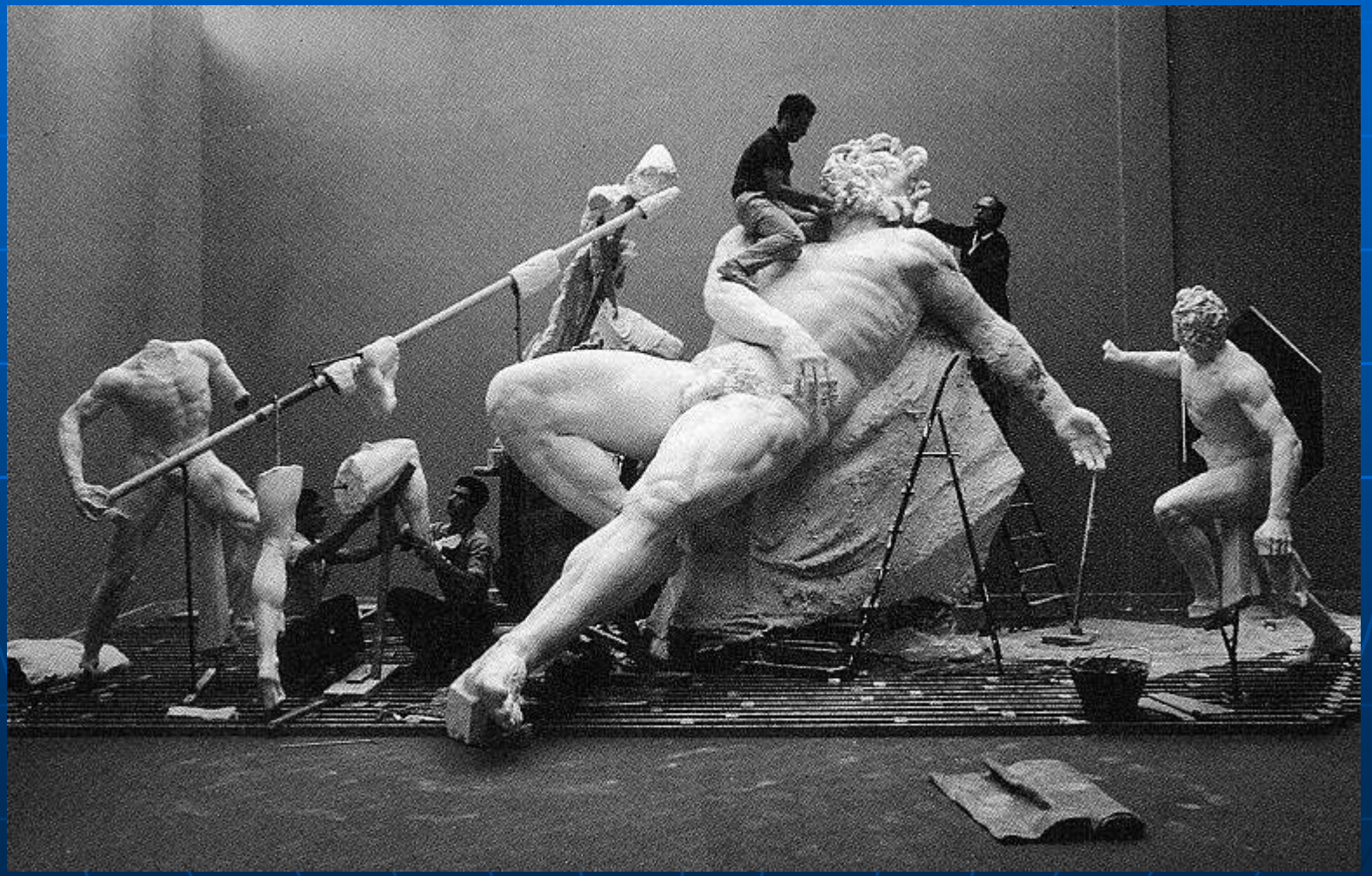

Sperlonga

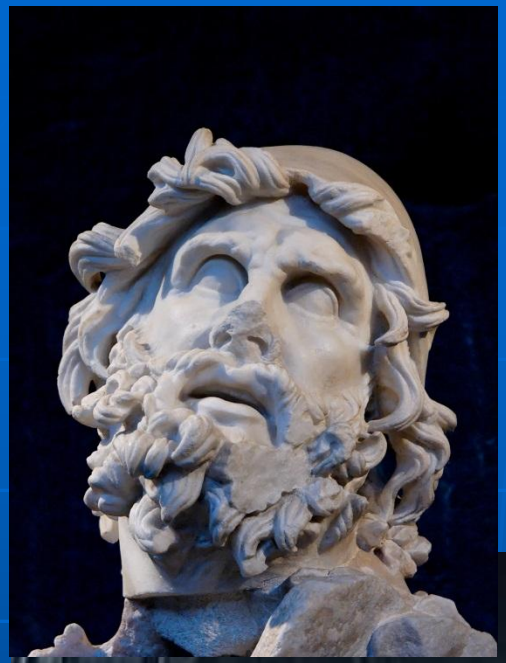

Skupina Scylly

56

Sóstratós z Knidu

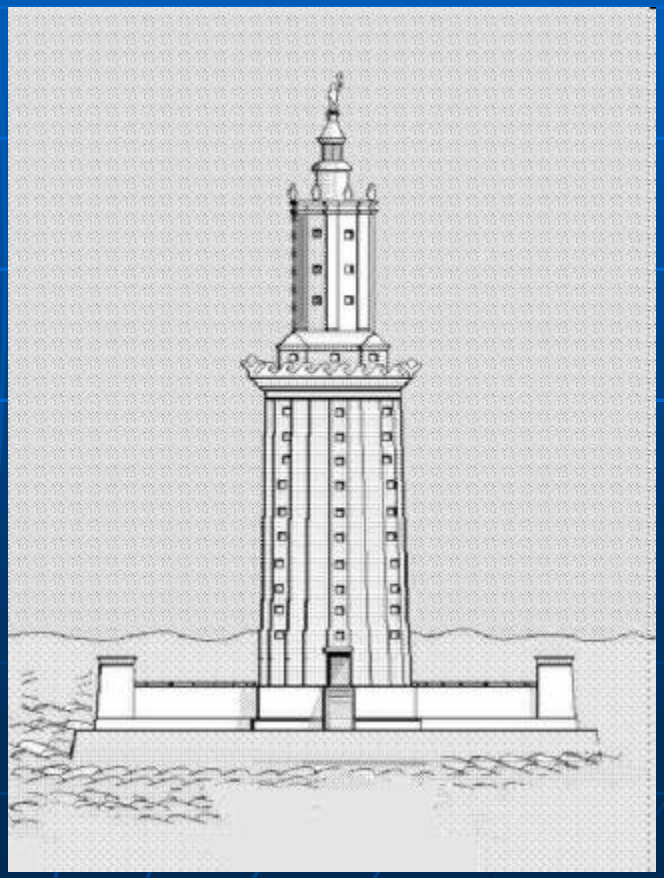

Maják na ostrově Faros v Alexandrii

údajně 170 m vysoký

na vrcholu socha Hélia

Dynastie Attalovců
241 – 184
války s Galaty

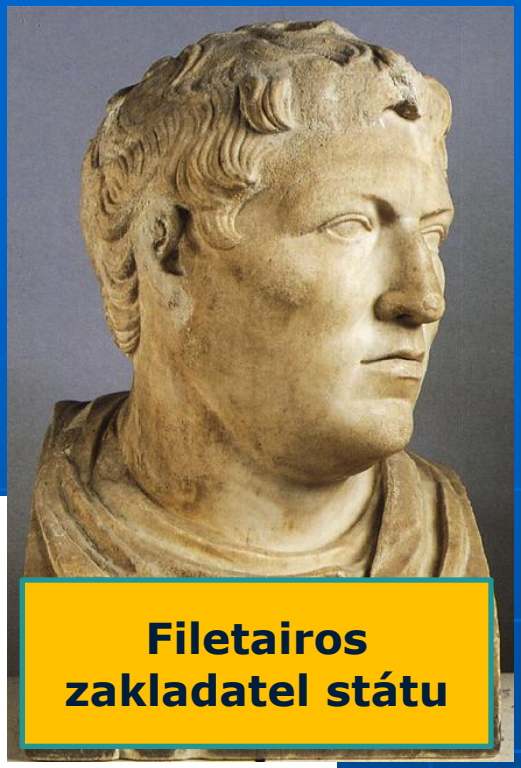

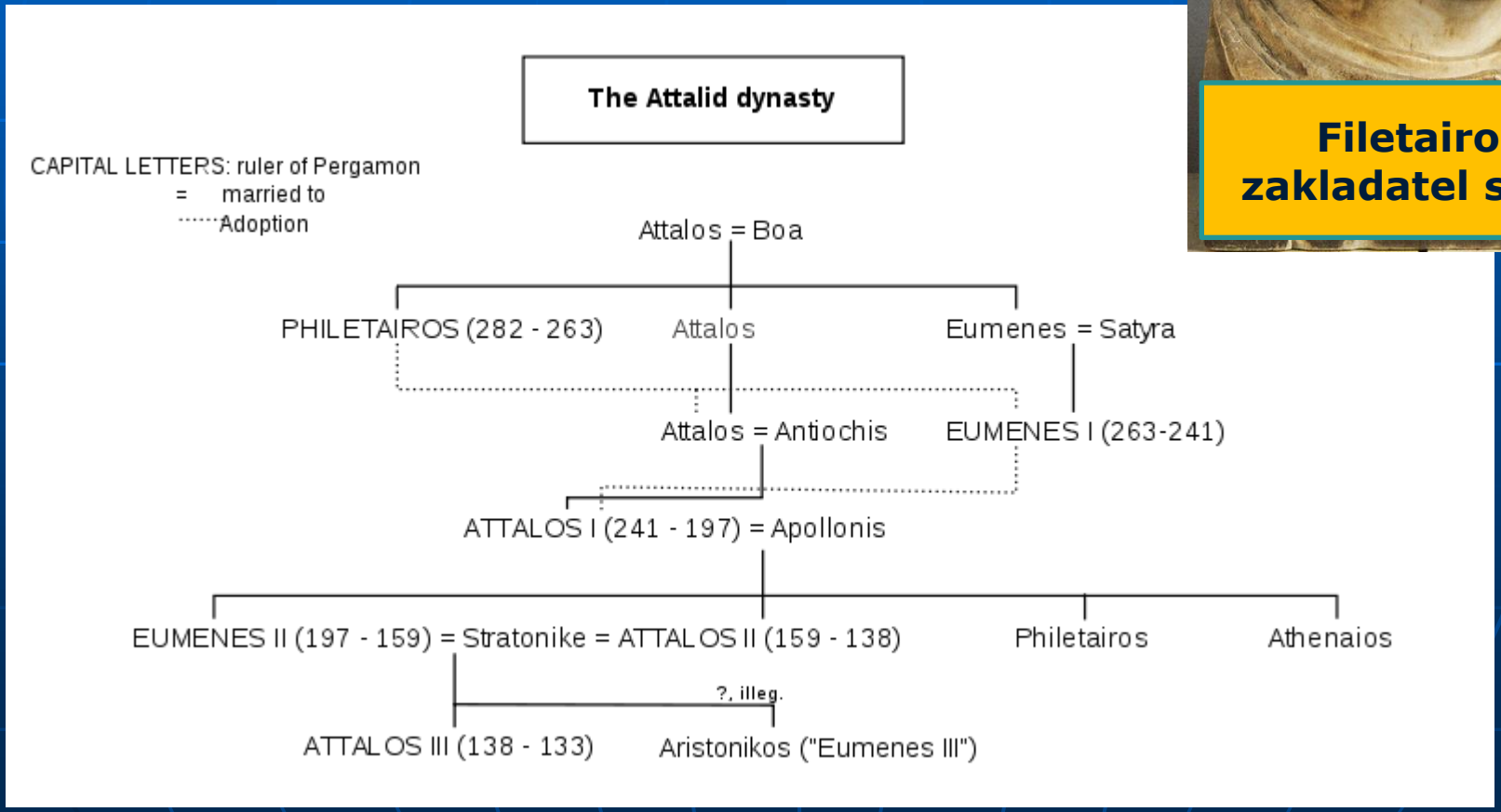

Sinope
Cotyora
Trapezus
Lysmachea
Nicomedia
PONTUS
BITHYNIA
PAPHLAGONIA
Pergamum
GALATIA
Perssinus
ARMENIA
CAPPADOCHIA
Smyrna
PERGAMUM
Miletus
Cybira
REGNUM SELEUCIDARUM
Rhodus
RHODUS
Antiochia
SYRIA

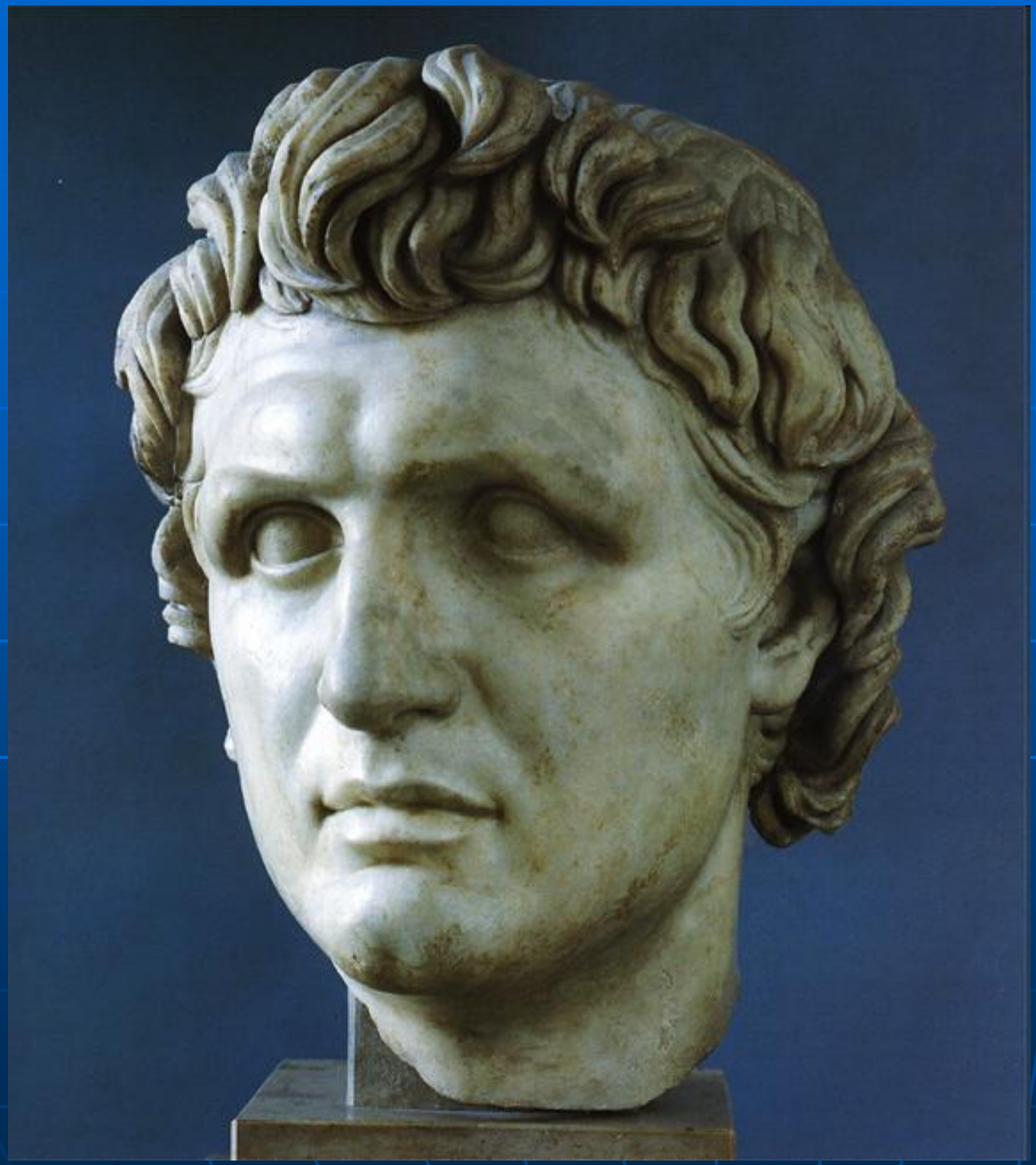

Attalos I.

král 241 – 197

dvakrát poráží Galaty

241 a 238

Eumenés II. porazil Galaty 184

Pergamon

Attalovci

Model pergamské akropole

Paláce Attalovců

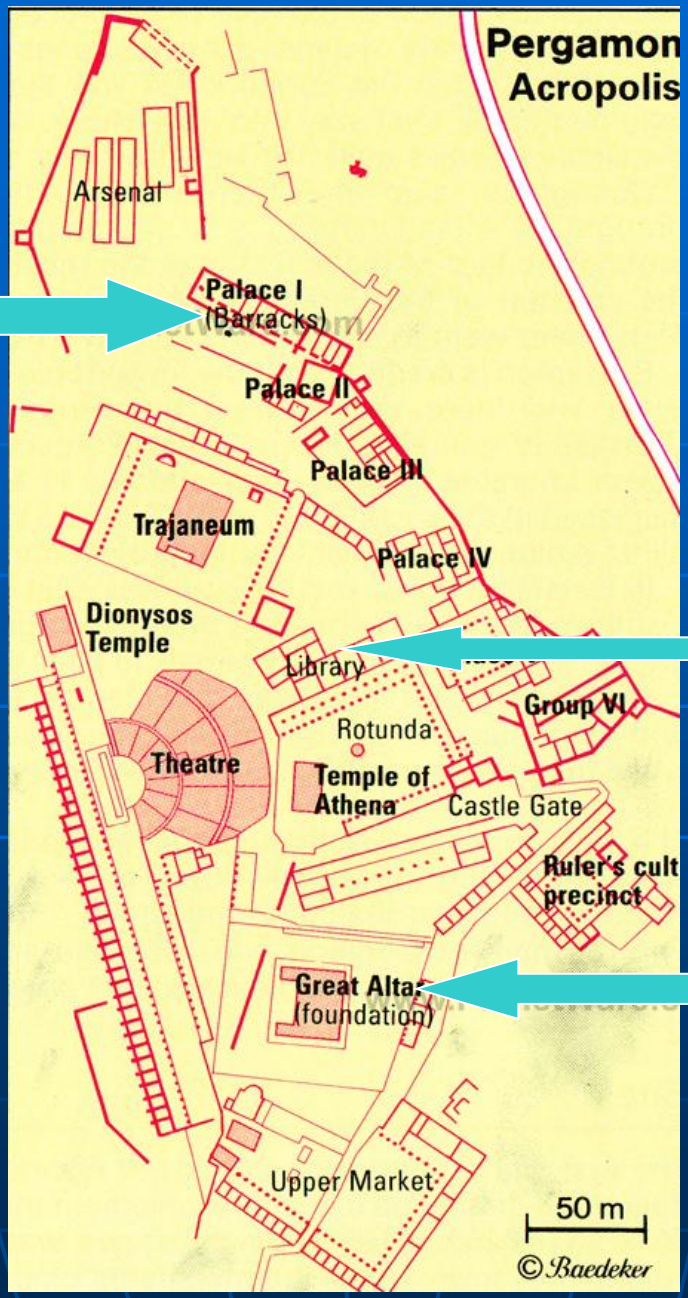

Knihovna

Pergamský oltář

Hypotetická rekonstrukce pergamské akropole

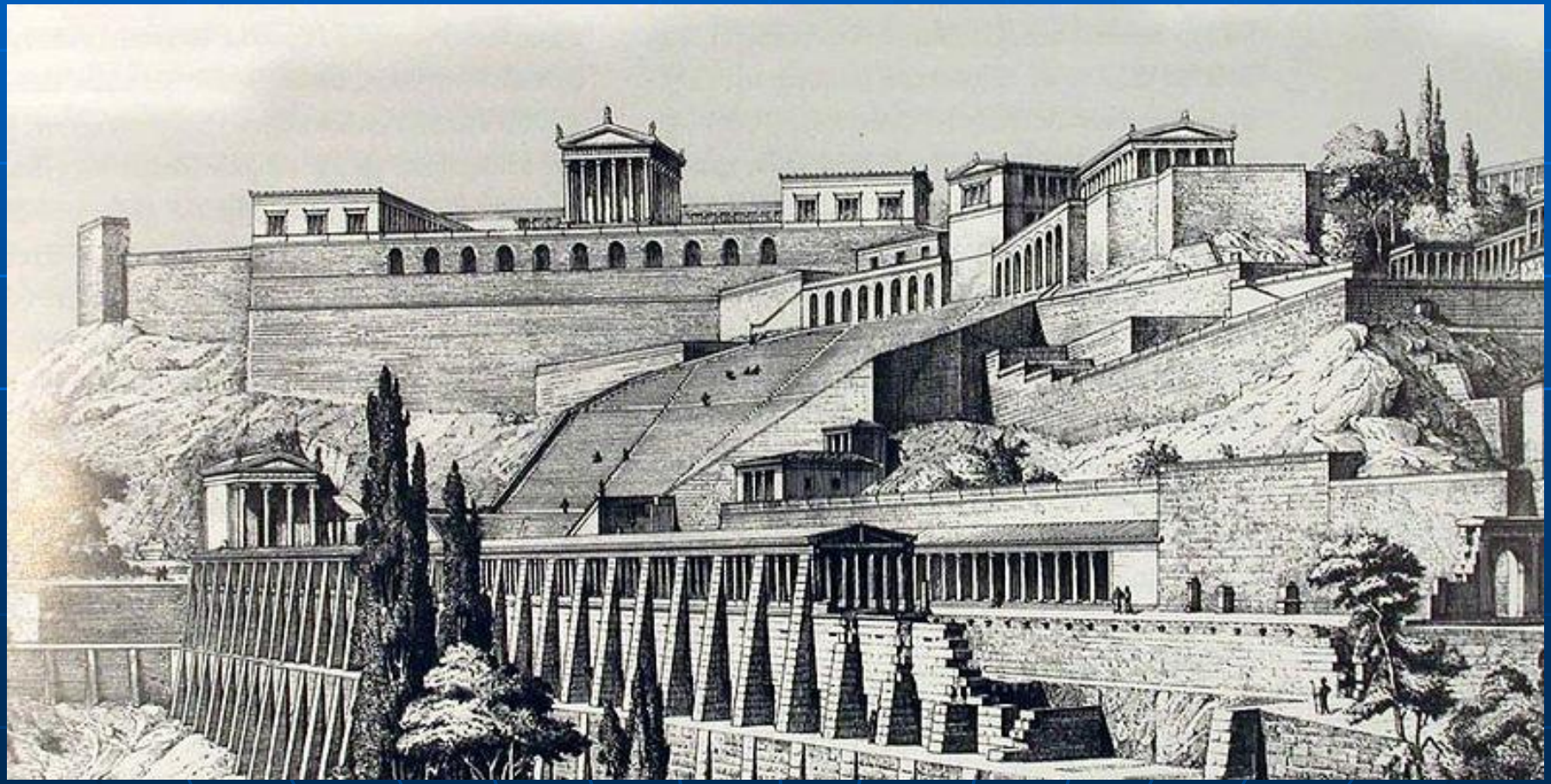

Pergamský oltář

Epigonos – Umírající Kelt

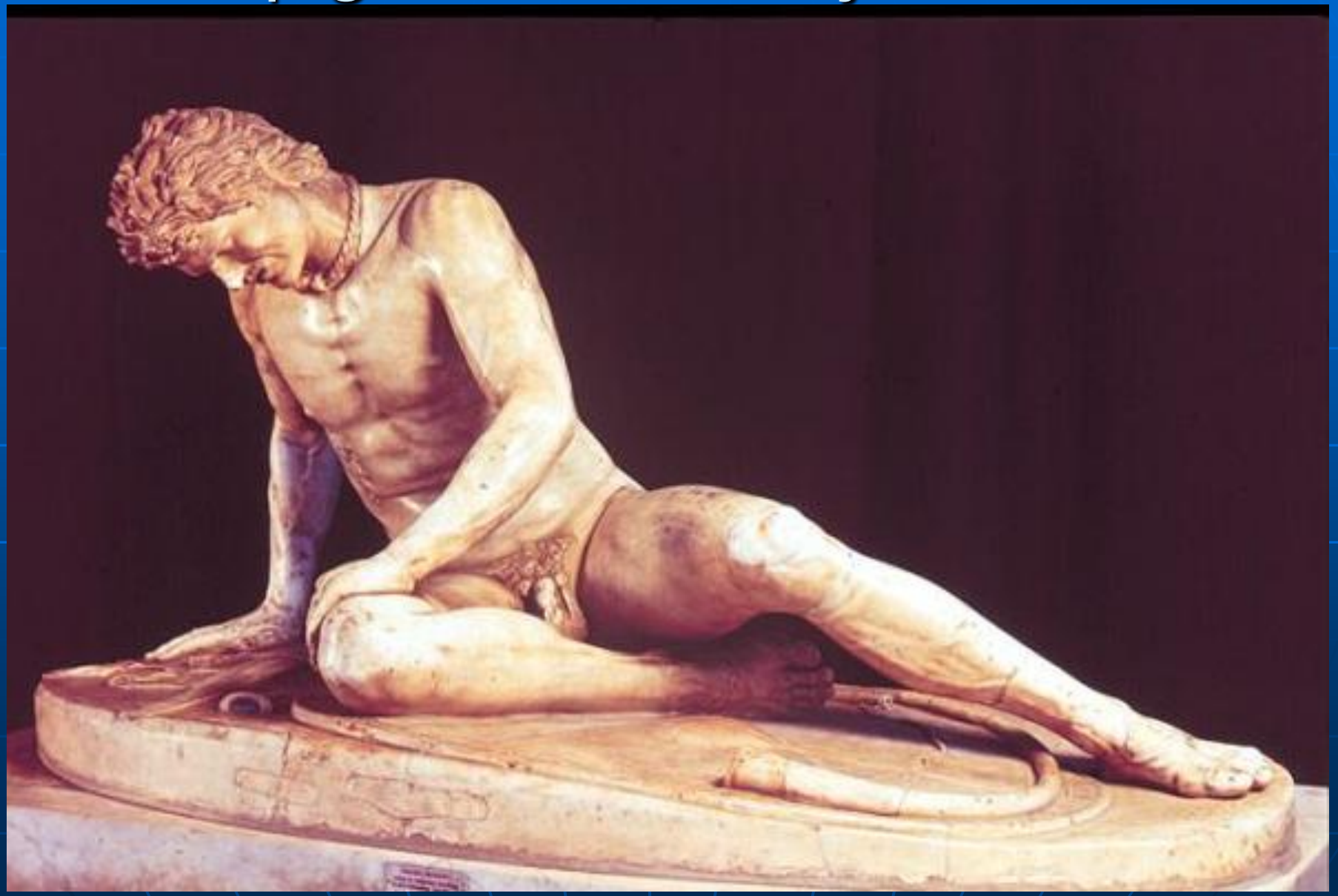
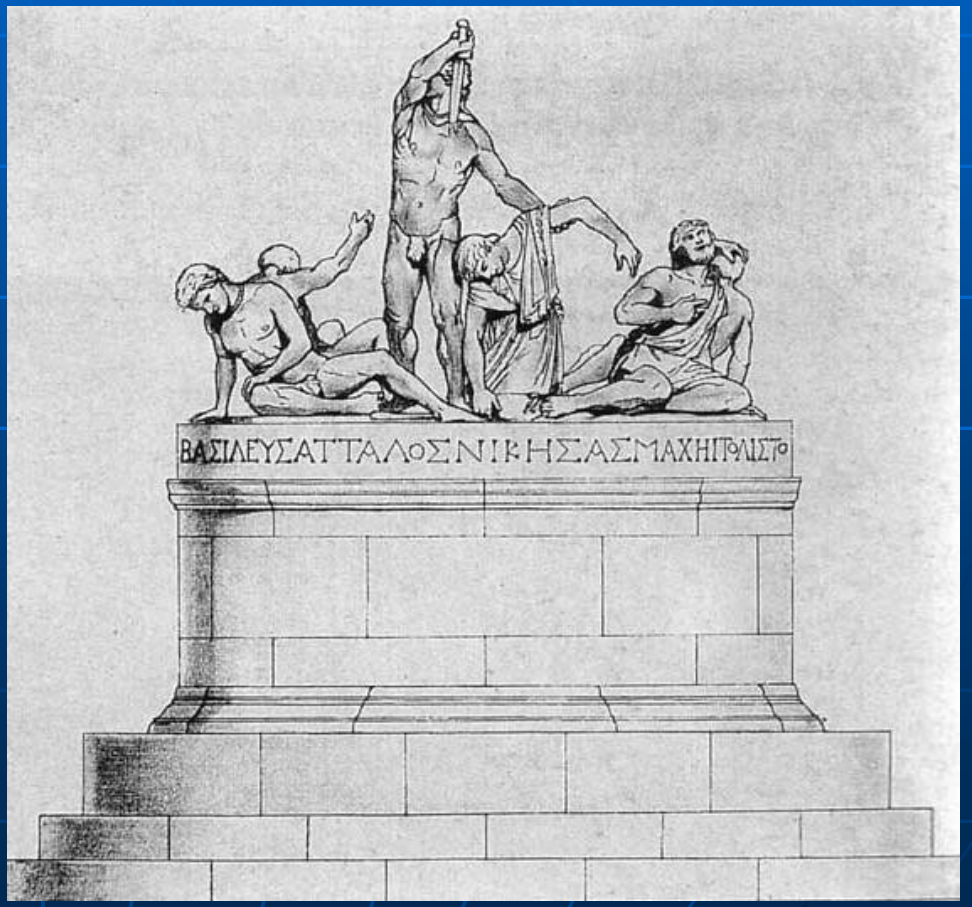
Téma smrti